

Scînteia

Organ al Comitetului Central al P.M.R.

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Anul XXXIII Nr. 6159

Joi 6 februarie 1964

6 PAGINI - 30 BANI

IN ZIARUL DE AZI:

- VIAȚA CULTURALĂ (pag. 2-a).
- Sică Alexandrescu: Un „Richard al III-lea” memorabil.
- Dan Hăulică: Retrospectiva unui maestru al picturii românești: Tonitza.
- Maftei Călinescu: „Cîntece împotriva morții” de Eugen Jebeleanu.
- V. Deleanu: „Călin”, „Crăița” și ursitoarele (pag. 4-a).
- Șt. Zidăriță: Cazul elevului Dînu (pag. 4-a).
- SPORT: Innsbruck în ziua a 8-a (pag. 5-a).
- N. Juicu: Fauna pădurilor sucevene (pag. 5-a).
- N. Lupu: Libia — documentar (pag. 6-a).
- Răsfoind presa străină: Trucul unei „reforme” (pag. 6-a).

Pag. 3-a

CULTURA PORUMBULUI
ÎN ANUL 1964
 Recomandările Consiliului Superior al Agriculturii

SĂ DEZVOLTĂM EXPERIENȚA ACUMULATĂ ÎN ÎNTĂRIREA SECTOARELOR DE CONCEPȚIE

Industria constructoare de mașini din țara noastră — pivotul principal al industriei grele — și-a afirmat an de an rolul vital pentru progresul multilateral al întregii economii naționale. Trădând în viață sarcinile trasate de Congresul al III-lea al partidului cu privire la promovarea tehnicii noi în toate ramurile economice, întreprinderile constructoare de mașini au asimilat în ritm susținut numeroase mașini, utilaje și linii tehnologice complexe, cu caracteristici și performanțe la nivelul tehnicii actuale.

Ing. GH. OPREA
 adjunct al ministrului industriei
 construcțiilor de mașini

ția de serie. Aceasta creează posibilitatea ca în perioada de însușire a fabricației noilor produse precoparea de bază să fie concentrată asupra calității. Așa cum s-a subliniat la sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1963, producția de serie trebuie să înceapă numai după ce au fost rezolvate toate problemele tehnice ale asimilării, iar muncitorii, tehnicienii și inginerii au fost temeinic pregătiți și stăpînesc pe deplin partea din procesul de producție ce le revine.

Întărirea sectoarelor de concepție din întreprinderi cu noi cadre de ingineri din producție are o deosebită importanță pentru îmbunătățirea pregătirii fabricației, una din condițiile materiale necesare realizării de produse cu un înalt nivel calitativ. O serie de întreprinderi pot astfel să-și concentreze eforturile spre ridicarea nivelului tehnic al producției prin extinderea procedurilor tehnologice moderne și prin mărirea gradului de echipare a producției cu scule, dispozitive și verificatoare, ceea ce asigură o calitate ridicată a produselor și o înaltă productivitate a muncii.

În unele întreprinderi importante, cum sînt Uzinele „Tractor” și „Steagul roșu” din Brașov, Uzina constructoare de mașini din Reșița etc., s-au creat servicii de pregătire a fabricației, iar la altele — ca Uzina „Strungul” din Arad — birouri de pregătire a fabricației. Această măsură a permis o mai strînsă colaborare între producție și sectoarele de concepție, o mai bună coordonare și urmărirea a planurilor de măsuri tehnico-organizatorice ale întreprinderilor privind pregătirea fabricației. O atenție deosebită s-a acordat verificării în practică a soluțiilor constructive aplicate la mașinile și utilajele noi, dezvoltîndu-se și perfecționîndu-se necontenit staturile de probă din întreprinderi, echiparea lor cu aparatură necesară încercărilor. Pentru a menține mereu „înere” produsele aflate în fabricație, prin îmbunătățirea continuă a performanțelor acestora, a crescut și preocuparea pentru organizarea de ateliere de prototipuri în cadrul întreprinderilor.

Merită a fi subliniat faptul că întărirea sectoarelor de concepție se realizează nu numai pe calea creșterii numerice a cadrelor, ci și prin folosirea mai bună a capacităților și a posibilităților existente. Aceasta presupune atît îmbunătățirea organizării muncii în sectoarele de concepție, cît și economisirea forțelor și a muncii de pregătire a documentației de proiectare constructivă și tehnologică prin refolosirea unor proiecte, utilizarea proiectelor tip, introducerea tehnologiei de grup etc. Organizarea serviciului constructor-sef pe ateliere la Uzinele „Independența” din Sibiu a permis ca la proiectarea transportoarelor cu

cel mai înalt nivel tehnic presu-pune asigurarea unui decalaj corespunzător între proiectare și fabrica-

ția de serie. Aceasta creează posibilitatea ca în perioada de însușire a fabricației noilor produse precoparea de bază să fie concentrată asupra calității. Așa cum s-a subliniat la sesiunea Marii Adunări Naționale din decembrie 1963, producția de serie trebuie să înceapă numai după ce au fost rezolvate toate problemele tehnice ale asimilării, iar muncitorii, tehnicienii și inginerii au fost temeinic pregătiți și stăpînesc pe deplin partea din procesul de producție ce le revine.

În unele întreprinderi importante, cum sînt Uzinele „Tractor” și „Steagul roșu” din Brașov, Uzina constructoare de mașini din Reșița etc., s-au creat servicii de pregătire a fabricației, iar la altele — ca Uzina „Strungul” din Arad — birouri de pregătire a fabricației. Această măsură a permis o mai strînsă colaborare între producție și sectoarele de concepție, o mai bună coordonare și urmărirea a planurilor de măsuri tehnico-organizatorice ale întreprinderilor privind pregătirea fabricației. O atenție deosebită s-a acordat verificării în practică a soluțiilor constructive aplicate la mașinile și utilajele noi, dezvoltîndu-se și perfecționîndu-se necontenit staturile de probă din întreprinderi, echiparea lor cu aparatură necesară încercărilor. Pentru a menține mereu „înere” produsele aflate în fabricație, prin îmbunătățirea continuă a performanțelor acestora, a crescut și preocuparea pentru organizarea de ateliere de prototipuri în cadrul întreprinderilor.

Merită a fi subliniat faptul că întărirea sectoarelor de concepție se realizează nu numai pe calea creșterii numerice a cadrelor, ci și prin folosirea mai bună a capacităților și a posibilităților existente. Aceasta presupune atît îmbunătățirea organizării muncii în sectoarele de concepție, cît și economisirea forțelor și a muncii de pregătire a documentației de proiectare constructivă și tehnologică prin refolosirea unor proiecte, utilizarea proiectelor tip, introducerea tehnologiei de grup etc. Organizarea serviciului constructor-sef pe ateliere la Uzinele „Independența” din Sibiu a permis ca la proiectarea transportoarelor cu

Pe baza indicațiilor conducerii de partid și de stat, în uzinele constructoare de mașini s-a desfășurat în ultimul timp o acțiune susținută de concentrare în sectoarele de concepție a celor mai bune cadre de ingineri și tehnicieni din producție. În urma acestei acțiuni, potențialul de proiectare a crescut în perioada 1960—1963 cu 20—30 la sută anual. Ținînd seama de efectele pozitive ale întăririi sectoarelor de concepție, experiența acumulată va fi dezvoltată și extinsă, pentru a spori în continuare posibilitățile întreprinderilor în rezolvarea problemelor tehnice.

Sînt demne de remarcă rezultatele bune obținute în acest domeniu de numeroase întreprinderi, printre care Uzinele „23 August” și „Semănătoarea” din București. La toate instalațiile de foraj fabricate de Uzinele „1 Mai”-Ploiești s-au aplicat soluții constructive moderne, cum sînt folosirea lanțurilor cu role în locul curelelor trapezoidale, introducerea turbomembrajelor sau a convertizoarelor de cuplu, comenzi pneumatice centralizate la pupitrul sondașului-sef etc. asigurîndu-se performanțe tehnico-economice superioare.

Asimilarea de mașini și utilaje la

(Continuare în pag. IV-a)

Din scrisorile sose la redacție

Mai mare daraua

Sînt contabil principal la Intreprinderea regională de electricitate Oltenia. Sarcina mea este de a ține evidența tuturor mijloacelor fixe privind producerea, transportul și distribuția energiei electrice în regiune. Ca în orice sector de activitate, ținererea corectă și la zi a evidenței are o mare însemnătate pentru folosirea și gospodărirea rațională a mijloacelor întreprinderii noastre. De aceea considerăm drept un ajutor controlul exercitat de diferite foruri. Aș vrea să atrag însă atenția asupra unor excese. De la o vreme, vin atît de des diferite comisii să facă revizii, încît îndeplinirea sarcinilor zilnice este serios îngreunată. Din luna octombrie a anului 1962 și pînă la sfîrșitul anului trecut în întreprindere au fost nouă comisii pentru revizuirea evidenței mijloacelor fixe — patru comisii de la Banca de Investiții Craiova, apoi de la Ministerul Finanțelor, echipa de control financiar intern, una de la Ministerul Minelor și Energiei Electrice etc. Fiecare comisie a lucrat în întreprindere de la 5 pînă la 20 de zile.

Făcînd un calcul sumar al timpului folosit într-un an de diferite comisii pentru efectuarea contro-

lului evidentei pe care eu o țin, rezultă că s-au folosit circa 3.000 de ore. Este limpede că s-a consumat un volum mult prea mare de muncă și, bineînțeles, de cheltuieli (deplasări etc) pentru controlul evidenței ținute de un singur om. Mai adaug că la fiecare revizie mi se cere să stau pe lângă revizorii respectivi spre a le da relațiile necesare, cîd în această muncă sînt antrenajii diferiților tineri din conducerea întreprinderii. Toate acestea ne stingheresc serios activitatea.

După cum am arătat la început, consider că un control riguros este absolut necesar în orice sector. Cred însă că forurile noastre tutelare nu pot fi de acord că, după ce într-o lună se face o revizuire amănunțită a unui sector, în luna următoare o nouă comisie o ia de la capăt, în timp ce alte sectoare nu sînt controlate deloc. Socotesc că prin studierea atentă a acestor probleme s-ar putea stabili norme care să asigure efectuarea unor revizii temeinice, evitîndu-se, în același timp, situațiile amintite.

ALEXANDRU BARCAN
 corresp. voluntar

DUPĂ DESFIINȚAREA CLAXONATULUI DESPRE ȘOFERI, PIETONI ȘI REGULI DE CIRCULAȚIE

De cîteva luni, în multe localități din țara noastră s-a interzis semnalizarea prin claxonare pentru autovehiculele care circulă pe drumurile publice. Un redactor al ziarului nostru, Ion Pleavă, a avut o convorbire cu tov. locotenent colonel Haralambie Vlăscanu, șeful Direcției inspecție auto și circulație din Direcția Generală a Militei, despre efectele interzicerii claxonatului, cauzele unor accidente și măsurile luate pentru îmbunătățirea în continuare a siguranței circulației rutiere. Iată ce ne-a relatat:

În fiecare an crește parcul de vehicule cu tracțiune mecanică — scutere, motociclete, turisme, autocamioane, autobuze, tractoare. În prezent, pe drumurile din țara noastră este o circulație mult mai intensă decît în trecut. Pentru asigurarea unei perfecte siguranțe a circulației se cere din partea celor care folosesc drumurile publice — șoferi, motocicliști, bicicliști și pietoni — o bună cunoaștere și respectare a legilor de circulație. Altfel, se ajunge la accidente. Organele de miliție și alte organe de stat au luat o serie de măsuri menite să facă cunoscut cetățenilor principalele prevederi ale legislației privind circulația pe drumurile publice. În munca de propagandă pentru respectarea normelor de circulație, lucrătorii din miliție au primit sprijin din partea presei, radioului și televiziunii, a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Ca urmare, a scăzut numărul accidentelor. Astfel, dacă în anul 1958 se produceau 2,34 accidente la sută de vehicule, în anul 1963 s-au produs 1,02 acest procent fiind în scădere.

Care sînt principalele cauze ale accidentelor? Cînd vinovat este pietonul, cauza o găsim în ușurința cu care traversează strada fără să se uite dacă prin locul respectiv circulă în acel moment vehicule. Este de obicei graba excesivă cu care unii cetățeni, cînd coboară dintr-un vehicul, vor să traverseze strada prin fața sau spatele acestuia și sînt surprinși de alte vehicule care circulă în sensuri opuse. Cînd victima este un biciclist, în mai toate cazurile ori a circulat pe mijlocul drumului, ori a apărut brusc în drum din vreo curte sau dintr-un gang, sau a ieșit din spatele unor vehicule staționate. Noaptea, unii bicicliști circulă fără lumină sau fără „ochi de pisică”. Cazurile, cînd de vină nu sînt cei care conduc vehicule cu tracțiune mecanică, ci pietonii, bicicliștii, cărușii, însușmează 48 la sută din totalul accidentelor.

La acestea se adaugă cele în care victimele sînt copii. Vina, în aceste cazuri, o poartă părinții sau

Punct de intersecție: Piața Mihail Eminescu din Capitală. Foto: Gh. Vinjilă

cei însărcinați cu supravegherea copiilor. Chiar și în cazurile amintite, șoferul, motociclistul, vatmanul sau tractoristul trebuie să prevadă intenția pietonului, a biciclistului.

Pe de altă parte, aproape 50 la sută din accidentele de circulație sînt provocate din vina omului care stăpînește forța cailor putere. Unii conducători de vehicule confundă circulația anului 1964 cu cea de acum 10—15 ani.

De multe ori o depășire, un viraj făcut la întimplare produc accidente. Nu se poate spune că cei care conduc vehiculul nu cunoaște legile circulației. Dimpotrivă. Îi oprești și-l întrebi: de ce ai procedat așa? Răspunde că din umeri și spune că se grăbește. Dar graba strică treaba, sputine o vechi zică. Cîți motocicliști nu și pierd viața pentru simplul fapt că întorc capul și vorbesc cu persoana din spate, „taie” curbule pe stînga, merg cu viteză excesivă, se angajează în depășiri incorecte, nu semnalizează luarea virajelor! Fiecare știe că toate acestea sînt interzicte, dar „încearcă”. Aceste încălcări au îndoliat multe familii. Și încă un fapt care se impune atenției: în peste 50 la sută din accidentele produse din vina șoferilor, motocicliștilor sau tractoristilor cauza a fost consumul de alcool.

Viteza excesivă, neseamnalizarea depășirilor, nefolosirea corectă a luminilor în timpul nopții, transportul persoanelor deasupra încărcăturii sînt, frecvent, sursa unor accidente de circulație.

Măsurile luate de organele de miliție au dus și vor duce la întărirea ordinii de circulație pe drumurile publice. După cum se știe, încă de anul trecut claxonatul a fost interzis în numeroase orașe printre care București, Cluj, Timișoara, Oradea, Constanța, Turnu Severin, în localitățile balneo-climaterice. În timpul care a trecut s-a observat o mare scădere a numărului accidentelor. Se poate spune că de îndată ce claxoanele au amuțit atenția conducătorilor de vehicule și a pietonilor s-a mărit, ajungîndu-se la o circulație din ce în ce mai ordonată. Miliția desfășoară acum o muncă fructuoasă de educare cetățenească. Se realizează filme documentare și diafilme pe tema respectării legilor circulației, se tipăresc afișe instructive, pliante, broșuri cu sfaturi pentru cetățeni — șoferi și pietoni. Organizăm constanțuri, întîlniri cu copiii de vîrstă școlară, cu părinții și educatori. Sute de mii de elevi au participat iarna aceasta la concursurile organizate în școli pe tema „Să cunoaștem regulile de circulație”.

S-a constatat că locuitorii satelor cunosc încă insuficient normele legale de circulație. De aceea ne-am îndreptat atenția și spre localitățile rurale. Toate aceste măsuri, precum și altele pe care le vom lua în viitor — a arătat în încheiere interlocutorul nostru — vor contribui la scăderea numărului accidentelor. Dar, în primul rînd, contează conștiința cetățenului care folosește drumul public, ca pieton sau conducător de autovehicul.

DIN TOATĂ ȚARA

În sala din str. Brezoianu nr. 31 s-a deschis ieri expoziția de fotografii artistice selecționate la concursul „Pentru cea mai bună carte poștală ilustrată” organizat de editura Meridian în colaborare cu Asociația artiștilor fotografi din R. P. Romînia. Juriul a selecționat 196 fotografii din cele peste 5.000 prezentate. Au fost decernate premii și mențiuni. Reproducem fotografia: Mămăla — hotel „Perla”, de Mircea Fodor

Succesele unui tînar colectiv

IAȘI (coresp. „Scînteii”). — Colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri de la Uzina metalurgică din Iași, cel mai tînar colectiv de muncă din noua zonă industrială a

Utilaje moderne în industria sticlei

În aceste zile, la Fabrica de sticlă din Turda au intrat în producție patru instalații noi, automate, de fabricat fiole. Instalațiile au o capacitate totală de producție de 20 milioane fiole pe an. Mașinile sînt înzestrate cu un dispozitiv de alimentare cu țevă sortată la diametrul și grosimea pereților fiolei, cu aparatură pentru control și sortare. În anul 1963, în industria sticlei gradul de automatizare a crescut simțitor, contribuind la sporirea productivității și la ușurarea muncii fizice, prin înlocuirea operațiilor care necesitau un mare volum de muncă fizică — descărcarea nisipurilor, alimentarea mașinilor de amestec, a cuptoarelor etc.

Un milion de flori

PIȚEȘTI (coresp. „Scînteii”). În orașele regiunii Argeș se fac intense pregătiri pentru primăvară. La Pitești, în serele ștatului popular orășenesc, se pregătesc pentru anul sezoanelor de flori. În primele zile mai calde ele urmează să fie plantate în parcuri, pe alei, să împodobescă spațiile din preajma noilor blocuri. Au fost procurate și 4.000 de arbuști ornamentali. Vor fi dezvoltate zonele verzi ale orașului. În jurul noului complex sportiv, pe o suprafață de 14 ha, se amenajează o plantație cu specii diferite de arbori și arbuști.

Pregătiri intense s-au făcut pentru noul sezon și la Cîmpulung-Muscel. Întreprinderea de gospodărie orășenească de aici a confecționat un mare număr de suporturi metalice pe care vor fi așezate gâstre cu flori și vase mari ornamentale. Sînt prevăzute de asemenea diferite lucrări de amenajare a parcurilor.

Studenți la odihnă și în tabere

SINAIA (coresp. „Scînteii”). — Aproape 1.800 de studenți din centrele universitare București, Cluj și Timișoara au sosit în cursul zilei de ieri în stațiunile balneo-climaterice Bușteni și Sinaia unde vor petrece zilele vacanței de iarnă. Noilor oaspeți li s-au asigurat condiții bune de odihnă și recreere. Casa de cultură din Sinaia și clubul din Bușteni au pregătit un program

cultural-sportiv interesant — simpoziune, manifestări artistice, concursuri de șah, de sîniețuri și schi, excursii la muzeele Doftana și Peșea. La cabanele Padina, Peștera, Piatra Arsă, Babele și Sinaia unde vor petrece zilele vacanței de iarnă. Noilor oaspeți li s-au asigurat condiții bune de odihnă și recreere. Casa de cultură din Sinaia și clubul din Bușteni au pregătit un program

VIAȚA CULTURALĂ

Un „RICHARD AL III-LEA” memorabil

Hamlet, Othello, Richard al III-lea, figurile titanice ale teatrului shakespearean constituie, de patru secole, marile examene actoricești, dezvăluind în același timp un act de cultură și de integrare în universalitate. Richard al III-lea e o pagină genială de cronică, în care sint dezvăluite nu simple episoade istorice, ci trăsături zguduitoare ale unei umanități marcate de vicii cumplite: goana după mărtaș, potta puterii — în serviciul căruia se declanșează crime monstruoase, răzburăni ferocă, uneltiri perfide, tot corajul de fărâdelegi până la care poate ajunge sufletul omeneș de gradat, lipsit de orice frînă morală. Richard al III-lea este o asemenea exemplar uman în care geniul lui Shakespeare a gravat expresia cutremurătoare a cruzimii, a silniciei, a vicleniei, a perfidiei, a unei etici

de SICA ALEXANDRESCU
artist al poporului

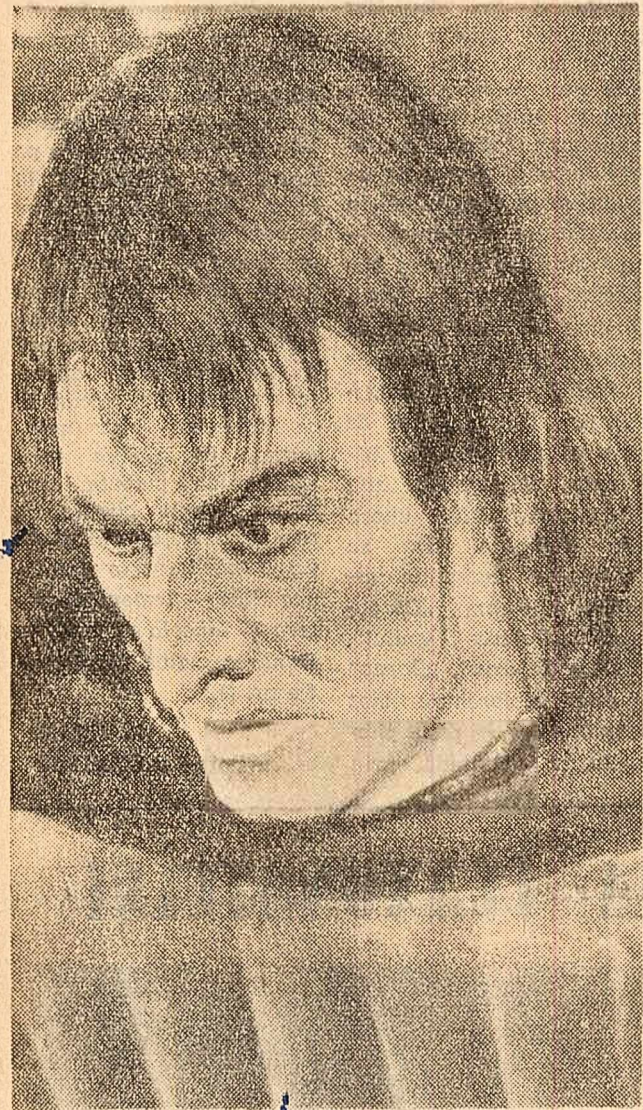
o pagină de singe și oroare, scrisă cu singe și oroare, pentru că omenii de pretutindeni și de totdeauna să-și aminească până unde poate cobori spiritul uman atunci când legile sunt strimbe, când dreptății îi legea local tiranic și respectului pentru ființa umană — bunul plac, furia, arbitrarul și disprețul pentru om. Astfel înțelegem lucrurile, valoarea educativă a teatrului shakespearean — liber de orice spirit didacticist — și a lui Richard al III-lea în chip deosebit, rămâne enormă.

În anul în care omenirea întreagă prăznuiește geniul lui Shakespeare, ca pe una dintre cele mai mari comori ale lumii, Teatrul Nottara din

văzut — și nu o dată — în acest spectacol, pentru că să poți cuprinde toată paleta uriașă cu care și-a portretizat eroul. Cu o știință a nuanțelor celor mai fine, cu o gustică studiată până la infimulzimal, cu o mimică pe care studenții noștri trebuie s-o studieze ca pe un curs de măiestrie, cu o artă a vocii, a mișcării, a privirii, dar mai ales, și peste toate, cu o imensă capacitate sufletească de a trăi tragedia eroului întru chipul, George Vrăca a fost un Richard al III-lea de o nemărginită complexitate: rău, de o răutate criminală; răzburător, de amara răzburare de care sint în stare avariații morali, neistovii, vicleni, fals în raporturile cu cei pe care încearcă să-i mintă, pățimas, odios. Există în tragedia o scenă cheie: aceea în care Richard oprește cortegiul funerar al regelui ucis de el și când o vede pe regina văduvă — care știe cine e ucigașul — pentru ca să-i facă o declarație de dragoste pe cit de monstruoasă pe atît de convingătoare, încît regina îi acceptă, lingă cocsiug, inelul de logodnă.

Poate că nici un interpret din cîți am văzut, cum spun, în lunga mea viață de teatru, n-a izbutit să dezvăluie cu atîtă artă, toate resorturile intime și tenebroase ale momentului tragic. Fiindcă — și asupra acestui fapt vreau să insist — Richard e pe tot parcursul dramei sale sincer. Sincer cu sine, în acord cu sine, părîndu-l-se tot timpul că are dreptate. Or, aici e simbul tragediei, în acest fapt cutremurător că Richard crede că are dreptate. Păcă această conștiință adîncă, Richard e un simplu criminal, neinteresant din punct de vedere artistic. George Vrăca s-a ridicat însă pe acea culme artistică, de unde Richard este arătat în această lumină, cu atît mai cumplită, a criminalului care crede în crima sa. Luciditatea interpretării face contemporaneitatea ei. Se vorbește necontenit prin presă de această problemă a spiritualității contemporane în interpretare și în arta actorului. George Vrăca dă, aici, o mare lecție de contemporaneitate; din capacitatea lui uriașă de a trăi în chip artistic tot ce gîndește — s-a născut această memorabilă realizare a teatrului românesc, care se numește Richard al III-lea în interpretarea lui George Vrăca.

Creația interpretului principal a fost posibilă — și are o forță de impresiune excepțională — fiindcă se împletește organic cu concepția regizorală amplă și limpede. Regizorul Ion Șahighian a izbutit să dea sensurilor profunde ale tragediei o temelie netedă și firească, fără să cadă într-un păcat — din nefericire — arareori înfîlînit în regia contemporană — și anume păcatul unei „teatralizări” ulterioare, exterioare textului, de care lucrarea dramatică nu are nevoie și care o transformă într-o înzorcăre barocă, deci inutilă. Viziunea lui Șahighian e simplă, fără a fi simplistă, e emoțională, e directă fără ostentație, deci artistică. În acest cadru bine gândit evoluează un ansamblu deopotrivă neputînd citi aici toate nuanțele, relevăm strădania întregului colectiv care asigură, cu talent, desășurarea acestui spectacol deosebit.

George Vrăca în „Richard al III-lea”
Foto: I. MICLEA

pervertite, avînd însă și o artă artistică de a explica, adînc și plauzibil, cauzele istorice care au putut da naștere unui asemenea monstru. Tarele morale ale eroului nu sint explicitate decît parțial prin cele fizice, ale schilodului. Trăsăturile lui morale ies la iveală din mediul în care s-a născut, din orînduirea a căruia odrăslă este, din registrul moral al unei lumi și al unor așezări sociale pe care le ilustrează. Se luminează astfel un ev de sălbăticie la sfîrșitul aspirațiilor umaniste ale postului de la Stratford, care, cu neîmpăcarea lui luciditate, condamnă și pune la sîlpit înfamiile, pentru eternitate, pe toți acei care înjosesc numele omului. Richard al III-lea e

București se cinstește pe sine cu una dintre cele mai strălucite creații teatrale din ultimele două decenii. La o vîrstă înălcărată de glorie, artistul poporului George Vrăca a luciat asupra umerilor săi sarcina coplesitoare a înfățișării lui Richard. Și numai un sentiment de sfială, explicabil, ne face să ne supraviețuim adjectivele. Fiindcă alimintiri am îndrăzni să spunem — după ce am văzut acest rol jucat de unul dintre cei mai mari actori ai lumii, că George Vrăca se ridică la înălțimea celor mai strălucite interpretări din cîte s-au încercat în acest rol — poate cel mai greu, cel mai complex, cel mai extenuant din cîte a scris Shakespeare. Vrăca trebuie

Retrospectiva unui maestru al picturii rominești

TONITZA

„Fata pădurarului”

Ce suflet generos avea acest artist, care chema încrezător ziua de mine! Visa o societate nouă, care să fie „societatea muncii pentru toți”; o lume capabilă să dăruiască artei rostul și demnitatea ce i se cuvin. Ntrea încredere în creația rominească, o spunea energic: „Cred în valoarea artei noastre — declară el în 1927. Și mai ales cred în valoarea de mîine a artei noastre”. Astfel de convingeri, sănătoase patriotice, fac parte azi din structura mentală a omului nostru artistic; pictorul Tonitza, al cărui sfîrșit — umbrat de boală și de vrăjmășii — părea o dezolantă înfrîngere, a biruit o dată cu epoca noastră.

Retrospectiva de acum este și ea unul dintre semnele acestei biruințe. Nu s-a întreprins niciodată, în trecut, un asemenea vast efort de a aduna laolaltă lucrări variate, semnificative, de Tonitza: o pictură și portrete, flori și compoziții, grafică și pictură. Sint vreo 450 de piese, un ansamblu cuprinzător, care proclamă concludent valoarea acestui artist admirabil. Succesul larg al expoziției, interesul cu care o urmărește publicul vîdeș totodată destul nou, strălucitor pe care epoca noastră îl rezervă marilor valori și năzuințe din trecut.

Cîci numai socialismul e capabil să transforme în fapt vizele înalte pe care le-a îndrăznit mintea artiștilor: doar el poate să aducă ziua, rivnita de Tonitza, „cînd arta va deveni un bun comun — ca lumina soarelui”. Dealtmînteri, darul pe care Tonitza se silea să-l facă semenilor săi — pictura, vreau să spun spre care tindem și ca un fruct al ei. Detaliu tehnic, dar investit cu o plăcută rezonanță, sugerînd parcă o blîndă predestinare luminată — în pasta cu care se prepară pinzele, pictorul sfîșuia să se adauge și un fagure cu miere!

N-au lipsit, din biografia lui Tonitza, zbuciumul și mîhnirile unei trai nesigur. Bucuriile lumii și tristețea de acolo pornise artistul, Din lumea celor umili — cum se numea un întreg ciclu de studii, prezente la înția lui expoziție, în 1916. Era o lume palidă de suferințe, care desigur va fi suspinat nostalgic, ca în versul bacovian: „O, cînd va fi un cîntec de atîte primăveri...”

Artista care știa să minuiască perspective și condeul, pentru a-și rosti elocvent gîndurile, Tonitza sesiza acut elevația spirituală a unei picturi. „O pinză de Pallady — oricare dintre ele — e un suflet”, spunea el, de exemplu. Tonitza simțea arta ca o confesiune directă, îi repugnau trucurile negustorești, dar și „dandyismul insolent”. „Siguranța că ești original îți închide calea originalității”, mai nota el pătrunzător. Cu această înțeleaptă receptivitate, neclintit în pictură doar o exuberanță volubilă, Tonitza lăuda tonul „de tristă și nobilă rusticitate” din „Mortea de la Cașin, lucrarea cunoscută a lui Ștefan Dimitrescu.

Artă lui Tonitza de asemenea e de aici, de la noi, vie, scînteietoare cîntecată, dar ferindu-se de deoște de brutalitate. Revelația fundamentală a carierei lui de pictor a rămas înfîlînită cu Luchian. Treceuse prin mai multe ateliere rominești și străine, fusese la München, în Italia și la Paris, picta de ani întregi, fără să se găsească „Trei cîntece pentru un luptător cuban”, mîrturia dragostei („Rîurile se dezgheată”, „Chiar dacă”, „Perpetuum mobile” etc.) — pentru a mînti aici numai câteva dintre temele poetului — sint tratate contrapunctic, dar dintr-o perspectivă artistică unitară și de cele mai multe ori profundă.

Volumul lui Eugen Jbeleanu nu e lipsit totuși de inegalități. Cititorul înfîlînește alături de poezii valoroase, emoționante, și versuri retorice. Chiar și în unele poezii, realizate în ansamblu, aflăm elemente care nu ating forța sugestivă proprie celor mai bune versuri ale poetului. Dintr-o poezie animată de un suflet autentic, cum este „Să fii”, desprindem o imagine ca aceasta: „Să fii viu, o, o, caastă / explozie a nemuritorului motor / al bucuriei noastre zilnice, / hrînit cu inepuzabila benzînd albăstrie / a zoriilor pe care le aprîndem!” Tonul, de atîtea ori sincer și convingător, este, în astfel de cazuri, pîndit de artificialitate.

Recentul volum al lui Eugen Jbeleanu îmbogățește cu versuri patetice, de reală frumusețe artistică, lirica sa izvorîtă din problemele majore ale actualității.

MATEI CĂLINESCU

tor brațu! „Gloanțe ne-ați dat destul. Dați-ne pline...” Sint teme — acestea și altele — care se regăsesc și în picturile artistului. Impotriva unor prejudecăți, la Tonitza există punți sensibile de legătură între desenul militant, publicat în gazete, și între tabloul de șevalet. O femeie pe gînduri, lîngă pluta săracioasă, apare într-o pictură, dar o înfîlînim și într-o lucrare de grafică, însoțită de o legendă politică, în Cuvîntul liber din 1920. Un desen din 1911, cu adresă precisă, servește drept schemă unei picturi din 1924, La patul bolnavului.

În anii de efervescență revoluționară din jurul lui 1920, Tonitza dădea exemplul unei atitudini politice care se însoțea cu o calitate artistică netă. Chiar cînd, mai tîrziu, temele lui Tonitza s-au restrîns, cînd regimul cenzurii a stăvilit combativitatea artistului, cînd s-a lăsat pradă unor descurajări, el n-a abdicat de la un crez democratic. Avea să deseneze coperta pentru Calendarul muncii în 1925 și aceeași alegorică, critică de cenzură, trebuia să apară în 1929. În ultimii săi ani, în preajma lui 1940, el s-a afirmat ca un antifascist, pledînd pentru „idealul cel mai înalt, pacea”.

Nici n-ar fi fost posibil să nu rămîna credincios acestor valori, el care devenise pictorul căpurilor de copii, al Jocurilor cîteodată admirabile decorative, el care le evoca spiritual păpușile și îi înfățișase în camera copiilor, în cubul lor delicios de albuli. Figurile infantile, lemerar stilizate, au devenit aproape o emblemă a artei lui Tonitza. Sint printre acestea reușite fermecătoare, cum e tabloul copilășului pe fond roșu de la muzeul Zambaccian. În unele figuri tandemice picturii a dus la o anume străvezime nescurtă de un aer dulceag (Ciobănaș, de exemplu, sau figura de pe coperta catalogului). Dar cîte picturi ne-au rămas, în schimb, de la el, lucrata întru-o factură de o suavă carnalitate! Copilul în roșu cîntînd ori fetița care se numește Cătușă lipoveană, unde decorativul unor bismale umile capătă un ce de orient mirific. Sint apariții de neuitat, Fata pădurarului de pildă, ce pare desprînsă dintr-un basm, scufiță roșie cu bonetă albă. În punctele imense de negru, care sint ochii acestor copii, se concentrează umirile primăvărice ale unor suflete virginale. Tonitza e poetul candorii melancolice, și în nudurile adolescente, cum e acela pe un fond de carmin; poet cu mijloace de pictor sigur, în stare să împrospetez teme oricît de uzate — bulgării violeți ai liliacului — să facă fermecător interiorul cel mai obișnuit. Iată unul din cele mai frumoase tablouri de acest fel, tot de la Zambaccian. O femeie pictată fraged, ușor, într-o ambianță din cele mai modeste; dar pinza e un poem scînteietor și liniștit, în care un accent negru, spîrtul unui scum, aduce o articulație energică. Pe masa sfîrșit fără pretenții, dar nesfîrșit de prospete, Semnificative imagini, pentru o artă care ne vorbește cordial, care ne stă aproape. Plecăm cucerii de la această amplă, meritorie retrospectivă; un pictor comunicativ și armonios, un artist meru cald și tandru, ne-a devenit pentru totdeauna prieten.

DAN HAULICA

„13 Decembrie 1918”

EUGEN JEBELEANU

„Cîntece împotriva morții”

Cu noul său volum de „Cîntece împotriva morții”, Eugen Jbeleanu reia filonul liric, bogat în resurse, din impresionantul „Suris al Hîroșimei”. Poet de structură romantică, înzestrat în direcția marilor evocări patetice sau viziunilor larg deschise spre viitor, Eugen Jbeleanu îmbrățișează în cartea sa recentă un orizont tematic mai bogat decît pare a indica titlul. Căci polemica împotriva morții (și a tuturor „alțiilor” ei: mizeria, tirania, foamea, încomul etc.) se împletește meru cu înmul cald, vibrant, pe care poetul îl închină luminosoanelor puteri ale vieții, solidarității umane, socialismului și libertății. O astfel de poezie, al cărei procedeu fundamental e antiteza, contrastul, evidențiază totdeauna o atitudine etică. Din acest punct de vedere Eugen Jbeleanu ilustrează în mod convingător artistic una din direcțiile cele mai importante pe care se dezvoltă lirica noastră realist-socialistă în ansamblul ei. Într-adevăr, multe dintre poeziile incluse în volum reprezintă o mărturie a patosului etic revoluționar, atît de caracteristic vremii noastre. Se poate spune că Eugen Jbeleanu e un poet al afirmațiilor directe, categorice, al ideilor nete, formulate pe un ton rîspicat, fără să cadă însă în declarativism sec sau să adopte un stil expozițiv-prozic. Artă lui constă în ridicarea impetu-rărilor și fenomenelor descrise — adeseori extrase din domeniul vieții

cotidiene — la nivelul unor simboluri poetice cuprinzătoare. Merită a fi citată poezia „Ziua cu trandafiri”, care încheie volumul „Cîntece împotriva morții”. Poetul folosește aici o personificare, cu valoare de simbol. Tabloul dimineții proaspete — semn al începutului activității constructive — e realizat prin asocierea unor elemente familiare, cu altele bogate în resurse sugestive. Dimineața ne apare la început ca o zeiță a muncii: „Senină și înaltă, / tu nu-ntrîzi nicînd, / cu o roză-n-tre dinții scăpărători, / c-un roșcovan boboc de soare la timp, / cu o brațu pe care-ți joacă / lumini de piscuri, pietre / de steaguri rubinii, / răsufletul furnalelor, caligrafia fluvilor înfrînte / de pretutindeni / frunzișurile de flăcări uriașe / al cîmpoarelor”. Simbolul se întregeste și se îmbogățește meru pe parcursul poeziei. Finalul lărgeste semnificativ perspectiva, făcînd din „senina și înalta” dimineața o „soră a sfîrșimă-torilor de lanțuri, / logodnică o timpului ce vine”. Alături, Eugen Jbeleanu — conform structurii sale romantice — își construiește poemele în tonul unor imnuri avîntate, cu e-numerații și repetiții sonore, de o noblă solemnitate. În această categorie se înscrie frumosul poem „Aici”, dedicat patriei socialiste: „Pe-aceste locuri unde / lumina bate din aripile-i fierbinți / deodată pentru toți, / Pe-aceste locuri unde grîul se preface / în pine pentru fiecare

om, / și nu-n șerpuitoare fișicuri de aur / ce se strecoară / în citeva misterioase buzunare... (..) Pe-aceste locuri unde / minerul pătrînzînd / în zădărie nesfîrșite-ale cărbunelui / știe că nu-si mai sfîrește propriul sicriu, / ci tale uriașe uși prin care / în-naltă zborul, sfîrșind, lumina (..) Aici mi-i patria / aici, unde Republica-i încununată / cu mari cumuni de grîu / și cu văzduhuri, li-bere pe veci!”

Dar poezia lui Eugen Jbeleanu „unoaste — cum spunem mai sus — o o latură polemică. Poetul stigmatizează cu vehemență falsele valori ale lumii capitaliste, tot ceea ce tînde să mutilize și să strivească Omul. Simbolul morții are în poezia lui Eugen Jbeleanu evidente implicații sociale, puse în lumină chiar din „Prologul” volumului: „Știu, Moarte, nu ești singură. Mizeria / de-atîtea ori și-i geamănă tînc / mă-ntrub: tu o conduci sau ea te-n-drumă?... (..) Nu, nu ești singură. Lucește / privirea ta lividă, amenin-țătoare / și-atîta de nesigură, în o-chii Tiraniei” etc. O caracteristică distinctivă a lirismului polemic o constituie, la Eugen Jbeleanu, al-ternarea sarcasmului sau a imprecăției cu tonul înflorat, îndurerat față de tragediile pe care le generează orînduirea bazată pe inegalitate socială. Efectul e un dramatism sporit. Jbeleanu știe să folosească arma tăioasă a satirei, dar față de soarta exploataților de pretutindeni

găsește accentele unui umanism generos și patetic. Dintre compunerile polemice poate fi relevată cea intitulată „Eldorado”, în care setea de aur, spiritul achiizitiv burghez sint înfățișate într-un tablou sumbru, cu unele elemente de grotesc: apar figurile unor oameni „plîni de aur”, suferind de „o gîlbînare stranie de aur”. „Fiecare vis al lor e-un vis apăsător ca aurul”. Agonia lor e „mult mai crîncenă / decît a orșicilor om, / fiindcă li-s plîmîni / doi saci cu aur greu care-i apasă și le / gîtuie suflarea”. Poemul se încheie printr-un contrast simbolic „și-afară de rîndevistii, / ușori în salopetele de rîndevistii / și numai aurul apasă / tot mai greu / în timp ce primăvara / abia așteaptă / și sufla-n trîmbița-i de luminisuri...”

Ca și multe dintre poeme, volumul e construit din mari antiteze: viață și moarte, pacea și războiul, opulența și mizeria etc. — proiectate într-o viziune amplă, a cărei notă fundamentală este aceea a optimismului patetic. Setea de a trăi a omului li-bru, stăpîn pe soarta sa. („Să fii” „Bătăraș” etc.) amintirea dureroasă a războiului și a crimelor fasciste cu hotărîrea de a nu îngădui repetarea lor („Ca să pot apăra”, „Confesiune”, „Strada gării 30” etc.), expresia solidarității internaționale

Consfătuire a oamenilor de teatru

Între 4-7 februarie se desfășoară la Brașov cea de-a III-a consfătuire a oamenilor de teatru din regiune, la care participă actori, regizori, pictori scenografi, secretari literari, precum și invitați. Teatrele de stat din S. Georgehe, Sibiu, Brașov prezintă reletate care tratează despre etica

Succesul grupului folcloric romin în R. A. U.

Între 10 ianuarie și 4 februarie s-a desfășurat la Cairo primul festival internațional de artă folclorică al R.A.U., la care au luat parte formații din 11 țări.

Tara noastră a fost reprezentată de un grup folcloric format din echipa de dansuri a Casei de cultură din Brașov, formația de călușari din comuna Frumoasa, taraful de muzică populară din comuna Slobozia, regiunea București, precum și solisti din mai multe regiuni ale țării. În cadrul festivalului, grupul nostru folcloric a prezentat 10 spectacole în mai multe orașe din Republica Arabă Unită.

Festivitatea de închidere a avut loc la Palatul Televiziunii din Cairo. Premiul și diploma de onoare a festiva-

lului au fost acordate artiștilor amatori din țara noastră. Cu această ocazie, ministrul culturii și al orientării naționale din R.A.U., Abdel Kader Hatem, felicitînd pe premiați și pe participanți, a subliniat importanța acestei acțiuni pentru cunoașterea reciprocă a creației folclorice a țărilor și promovarea relațiilor de prietenie între popoare. Alți organizatori ai festivalului, cîți și reprezentanți de seamă ai vieții culturale din R.A.U. au felicitat călduros grupul folcloric romin, scoalînd evidența contribuției sa la reușita festivalului. Formația țării noastre a fost invitată să rămîna încă două săptămîni în R.A.U. pentru a prezenta spectacole pe scena Teatrului de Operă din Cairo.

(Agerpres)

CULTURA PORUMBULUI ÎN ANUL 1964

Recomandările Consiliului Superior al Agriculturii

Extinderea în producție a hibridilor dubli de porumb, înzestrarea agriculturii cu tractoare și mașini agricole moderne, sporirea producției de îngrășăminte chimice și insecticide, încadrarea gospodăriilor colective cu specialiști și reorganizarea conducerii agriculturii au asigurat cele mai bune condiții pentru sporirea producției agricole.

S-a statornicit un obicei bun ca la începutul fiecărui an, în cadrul secției de cereale și plante tehnice a Consiliului Superior al Agriculturii, oameni de știință, ingineri și tehnicieni din producție, practicieni cu o valoroasă experiență să analizeze cele mai importante probleme legate de cultura porumbului. Această metodă de lucru s-a dovedit deosebit de rodnică. Tot mai multe unități agricole socialiste au aplicat în mod diferențiat metodele agrotehnice recomandate, obținând și în condiții climatice mai puțin favorabile recolte mari. Sintetizând rezultatele multor gospodării de stat și colective, care, în condițiile anilor secetoși 1962-1963, au realizat producții de peste 3.000 kg porumb boabe la hectar pe sute de mii de hectare. Anul trecut, gospodăriile de stat din trustul Fetești au recoltat în medie de pe întreaga suprafață de 15.230 ha cîte 4.140 kg porumb la hectar; gospodăriile colective din raionul Negru Vodă au realizat în medie de pe 28.300 ha cîte 3.214 kg la ha; iar cele din raionul Lehliu—cîte 2.900 kg la hectar. Obținerea unor asemenea rezultate a fost posibilă datorită aplicării întregului complex de măsuri agrotehnice și promovării în cultură a celor mai valoroși hibridi dubli de porumb.

La recenta sesiune a secției de cereale și plante tehnice a Consiliului Superior al Agriculturii, numeroși participanți — oameni de știință, ingineri din G.A.S. și G.A.C., din consiliile agricole, specialiști în cultura porumbului — au împărtășit din experiența lor subliniind că în agricultura noastră sînt încă mari rezerve de sporire a producției de porumb. Pe baza referatelor prezentate, a observațiilor și propunerilor participanților la sesiune, a rezultatelor științifice și a experienței înaintate a G.A.S. și G.A.C., au fost definite recomandările privind cultura porumbului în anul 1964.

Sintetizînd o valoroasă experiență de cercetare și producție, recomandările constituie un îndreptar prețios pentru consiliile agricole, conducerea unităților socialiste, specialiștii în aplicarea în mod diferențiat a celor mai bune metode agrotehnice în vederea sporirii recoltei de porumb la hectar.

EXTINDEREA ÎN CULTURĂ

A CELOR MAI VALOROȘI

HIBRIZI DUBLI DE PORUMB

Există condiții ca în acest an să se obțină o producție bună de porumb. În acest scop s-a asigurat sîmînța dublu hibridă pentru întreaga suprafață prevăzută a fi cultivată în 1964. S-au făcut arături de toamnă cu peste 400.000 ha mai mult decît în toamna anului 1962. Inginerii, specialiștii, oamenii muncii din agricultură au acumulat o experiență valoroasă în cultura porumbului.

Rezultatele din ultimii ani au demonstrat superioritatea hibridilor dubli de porumb față de soiurile locale. Ei s-au dovedit constanți în producție, menținîndu-și superioritatea atît în anii cu condiții natu-

rale favorabile cît și în anii secetoși. Hibridii dubli sînt rezistenți la boli, secetă și cădere, prezintă o mare uniformitate a plantelor și a inserției stuleților — condiție importantă pentru mecanizarea lucrărilor de întreținere și recoltare.

În ultimii ani s-a experimentat un mare număr de hibridi autohtoni și străini, în condiții diferite de climă și sol, ceea ce permite să se îmbunătățească sortimentul și să se recomande pentru producție cei mai potriviți hibridi. Pe baza verificării timp de mai mulți ani în condiții de experiență și producție s-au stabilit cei mai valoroși hibridi de porumb pentru fiecare zonă naturală după cum urmează:

Zona I-a: regiunea București, sudul regiunii Argeș și sud-estul regiunii Ploiești. Se recomandă ca atît să se cultive HD 311 și HD 405, hibridi de mare producție. În nord-estul zonei se va cultiva și HD 308. Hibridii dubli 206 și 208, avînd o perioadă de vegetație mai scurtă cu circa 15 zile, se vor cultiva în toată zona ca plantă premergătoare pentru cultura grîului de toamnă. HSL 196 fiind caracterizat printr-o comportare bună la secetă și arșiță, se recomandă pentru raioanele cu secetă mai prelungită. HD 409 avînd o capacitate de producție foarte mare, fiind în să mai sensibil la secetă și arșiță, se va cultiva în lunca Dunării, luncele rîurilor și îndeosebi în cultura irigată.

Zona II-a: partea de cîmpie a Olteniei, unde se întîlesc frecvent soluri fertile. Pentru această zonă se recomandă ca hibridi de bază 311 și 405. În partea sudică, de-a lungul Dunării, pe terenurile fertile și bine aprovizionate cu apă, se va cultiva HD 409. HSL 196 va fi folosit în estul zonei, caracterizată prin condiții mai secetoase. HD 206 și 208, datorită perioadei de vegetație mai scurtă, vor fi cultivate în toată zona ca premergători pentru grîul.

Zona III-a: cîmpia din vestul țării. Aici dau rezultate cele mai bune hibridii semitardivi și tardivi 405, 409, 306 și 311.

Zona IV-a: Dobrogea, unde se vor cultiva hibridii semitardivi și tardivi 311, 405, 306. În sudul regiunii, pe terenuri cu apă freatică mai în față reușește HD 409 iar pe terenurile mai secetoase HSL 196. Hibridii semitardivi 206 și 208 se vor cultiva în partea de nord a regiunii și în toată regiunea ca plantă premergătoare pentru cultura grîului.

Zona V-a: cîmpia regiunii Galați. Se recomandă pentru această zonă hibridii dubli 311, 405 și 306; pe terenurile de luncă din sudul regiunii — HD 409, în raioanele mai secetoase din sudul zonei — HSL 196, iar ca premergătoare pentru cultura grîului — HD 206 și 208. În partea de nord-vest a zonei se va folosi îndeosebi HD 203, care este mai timpuriu.

Zona VI-a: regiunea Iași și estul regiunii Bacău și Suceava. Aici se recomandă hibridii dubli 203 și 103. În partea de nord-vest a acestei zone se va folosi HD 101, care este mai timpuriu. În partea mai sudică a zonei se recomandă HD 206 și HD 208, care avînd condiții favorabile de a ajunge la maturitate dau sporuri de producție de 5-15 la sută. În stapa Jiției se va cultiva îndeosebi HD 206.

Zona VII-a: cîmpia Transilvaniei, unde se recomandă HD 103 și HD 208.

Zona VIII-a: dealurile din vestul Transilvaniei, unde se vor cultiva hibridii dubli 101 și 103. În microzonele unde brumele de toamnă cad mai tîrziu se va cultiva HD 103.

Zona IX-a: dealurile din partea

de vest a Moldovei, în care se vor cultiva HD 101 și soiul Suceava I.

Zona X-a: cîmpia din nord-vestul țării. Pentru această zonă se vor folosi hibridii dubli 103, 203, 206, 208 și 306. HD 103 și HD 203 se vor cultiva în jumătatea de nord a zonei iar HD 206 și HD 208 în jumătatea de sud a zonei. HD 306 se va cultiva numai în sud-vestul zonei.

Zona XI-a: dealurile din estul regiunii Crișana și Banat. Aici se recomandă hibridii 101, 103, 203, 206, 208 și 306. Hibridii 101 și 103 se recomandă pentru raioanele mai reci din cadrul acestei zone; HD 203 — pentru localitățile cu un regim termic mai ridicat din nordul zonei, iar hibridii 206 și 208 — în zona dealurilor din Banat. HD 306 se va cultiva numai în cîmpia Lugojului.

Zona XII-a: dealurile sudice ale Carpaților meridionali. Se recomandă hibridii dubli 208, 206, 103, 101 și soiul Suceava I. Soiul Suceava I se va cultiva în zona premonțană din regiunea Argeș. HD 101 se recomandă pentru nordul zonei din regiunile Ploiești, Argeș și Oltenia, iar hibridii 103, 206 și 208 — în sudul zonei.

Zona XIII-a: zona deluroasă din regiunile Maramureș, Cluj, Mureș-Autonomă Maghiară și Brașov unde se recomandă HD 101 și soiul Suceava I.

Hibridii pentru cultura irigată. În cîmpia din estul, sudul și vestul țării, în cultura irigată, se recomandă hibridii dubli 409 și 405. Pentru nordul cîmpiei, regiunea Galați, sudul regiunii Ploiești, sudul regiunii Argeș și în regiunea Crișana se va cultiva HD 311.

Hibridii de porumb pentru siloz. Pe baza rezultatelor experimentale și de producție, se recomandă pentru siloz hibridii: 405 și 409 pentru cîmpia din estul, sudul și vestul țării, iar 405 și 306 pentru zona dealurilor din toate regiunile țării.

În vederea obținerii unei producții ridicate și constante de porumb, se recomandă ca în fiecare gospodărie să se cultive doi hibridi cu perioadă de vegetație diferită, pentru a se putea șevalona lucrările de recoltare și elibera mai din vreme o parte din terenurile pentru grîul de toamnă.

Unitățile agricole socialiste au la dispoziție pentru anul 1964 cantități suficiente de sîmînțe din hibridii agricole regionale și raionale, precum și a specialiștilor din gospodării, este de a face o repartitie judicioasă a hibridilor.

FOLOSIREA RAȚIONALĂ

A ÎNGRĂȘĂMINTELOR

Rezultatele experimentale, confirmate de practica unităților frunțate, au dovedit că hibridii dubli de porumb își pun în evidență marea lor capacitate de producție numai în condițiile aplicării la timp a măsurilor agrotehnice. Aplicarea îngrășămintelor la porumb, una dintre principalele măsuri agrotehnice, trebuie făcută în mod diferențiat, ținînd seama de fertilitatea naturală a solurilor, planta premergătoare și îngrășămintele aplicate în anii precedenți.

Folosirea gunoiiului de grajd. Pentru a asigura sporuri mari de producție și în același timp economice, se recomandă ca gunoiiului de grajd, pe toate tipurile de sol, în afara podzolicilor și a terenurilor erodate, să se aplice în doze de 15-20 tone la ha. În acest fel, fiecare unitate are posibilitatea să fertili-

zeze suprafețe mai mari. Pe solurile sărace, cum sînt podzolicurile, ca și pe terenurile erodate, se recomandă să se folosească 20-30 tone de gunoi la hectar. La porumbul cultivat după porumb, gunoiiului de grajd se aplică o dată la 2-3 ani în doze de 20-25 tone la hectar. În toate cazurile și pe toate tipurile de sol, gunoiiului de grajd în stare proaspătă sau fermentată se introduce sub brazdă o dată cu executarea arăturilor de vară sau de toamnă.

Îngrășămintele chimice. Cercetările științifice și practica de producție au dovedit că eficiența îngrășămintelor la porumb crește cînd solul este bine aprovizionat cu apă în toată perioada de vegetație a plantelor.

În zona cu precipitații mai multe, pe solurile podzolice și brun-roșcate podzolite mai ales cînd sînt amendate cu calciu, porumbul valorifică foarte bine îngrășămintele chimice și în primul rînd cele cu azot. În etapa actuală, pe aceste soluri se recomandă doze moderate, de 150 kg azotat de amoniu și 200 kg superfosfat. În acest fel se pot fertiliza suprafețe mai mari. Concomitent cu aplicarea îngrășămintelor, pe solurile cu aciditate pronunțată se recomandă aplicarea a 4-5 tone de amendamente calcaroase la hectar. Pe terenurile erodate se recomandă o fertilizare combinată cu 20 de tone gunoi de grajd, și doze moderate de îngrășămintele chimice (100-150 kg azotat de amoniu și 200 kg superfosfat la hectar).

Pe cernoziomuri, folosirea îngrășămintelor chimice trebuie făcută foarte judicios și în mod diferențiat, în funcție de planta premergătoare și umiditatea din sol.

Aplicarea de îngrășămintele chimice pe cernoziom se recomandă îndeosebi cînd se cultivă porumb după porumb în aceste condiții, rezultatele experiențelor făcute în mai mulți ani demonstrează că dacă solul este îngrășat în fiecare an cu doze moderate de îngrășămintele minerale se pot obține producții mari de porumb. Pe toate tipurile de sol, superfosfatul se încorporează numai vara și toamna sub arătura de bază, iar azotatul se poate aplica atît toamna cît și înainte de semănat, odată cu lucrările de pregătire a solului.

LUCRĂRILE SOLULUI

Obținerea unor recolte mari de porumb este hotărîtă de executarea arăturilor de bază. Ele se fac vara sau toamna în funcție de planta premergătoare. După plantele care se recoltează la fine de timpuriu cum este grîul, care deține ponderea cea mai mare ca plantă premergătoare pentru porumb, se recomandă executarea arăturilor de vară sau de toamnă în funcție de condițiile naturale specifice. Ele trebuie să fie de bună calitate, fără bolovani și menținute curate de buruieni prin grăpări și discuirii repetate pînă toamna. În cazul cînd solul este prea uscat se recomandă ca după recoltarea grîului să se facă o afinare superficială cu grapa cu discuri pînă la 10-12 cm, urmînd ca arătura de bază să se execute îndată ce s-au creat condiții pentru realizarea unei lucrări de calitate.

Pe solurile ușoare de tip cernoziomului și al celor brun-roșcate de pădure, care au fost lucrate adînc în fiecare an, se recomandă executarea arăturilor la adîncimea de 25-30 cm. Pe terenurile în pantă din Moldova și Transilvania supuse eroziunilor, arăturile se vor face la 20-30 cm, plus 10 cm cu scormoni-

torul. Astfel apa provenită din precipitații se va infiltra ușor, prevenindu-se eroziunea solului.

Pe podzoli și solurile brun-roșcate podzolite, se recomandă executarea unei arături adînci de 20-30 cm, în funcție de grosimea straturii fertile. Pe unele podzoliuri mai grele, arătura trebuie însoțită de afinare cu încă 10 cm adîncime cu ajutorul scormonitorului.

Pe toate tipurile de sol, arăturile de vară se vor executa în agregat cu grapa stătată pentru a se realiza o arătură de bună calitate, afînată, măruntă și fără bolovani. În zonele de stepă, arăturile de toamnă se vor face cu plugul în agregat cu grapa stătată. La desprîmăvărare, pentru a distruge buruienile în curs de răsărire și a face nivelarea cît mai bună a terenului, arăturile destinate culturii porumbului se vor grăpa obligatoriu, cu grapa cu colți reglabili, de-a curmezișul brazdelor. În vederea reducerii pierderilor de umiditate prin evaporare, în zonele cu rezervă de apă mai mică, în locul discutorului la lucrările solului, se va folosi grapa cu colți reglabili. În aceste condiții, prelucrarea terenului cu discutorul se va face în preția semănatului la adîncimea de însămînțare a porumbului.

EPOCA ȘI TEHNICA SEMĂNATULUI

Semănatul porumbului este o lucrare hotărîtătoare pentru obținerea unor recolte bogate. Rezultatele experimentale arată că semănatul porumbului dublu hibrid trebuie început cînd în sol, la adîncimea de îngropare a sîmînțelor, se realizează temperatura de 8-10°C. În sudul țării, această cerință se realizează, de regulă, în prima jumătate a lunii aprilie, iar în partea centrală și în nordul țării — în a doua jumătate a lunii aprilie. În condițiile unei primăveri secetoase, îndeosebi în zonele cu rezervă de apă mai redusă, în unitățile care au suprafețe mari, se recomandă ca semănatul porumbului să înceapă mai devreme, îndată ce se constată, la adîncimea de încorporare a sîmînțelor, că temperatura a ajuns la 7-8°C, iar timpul merge spre încălzire.

S-a constatat că prin executarea semănatului la timp, producția de porumb crește cu 500-1.500 kg boabe la hectar. Întîzirea semănatului în regiunile din nordul țării, mai ales pe terenurile care urmează să fie cultivate în toamnă cu grîu, duce totodată la întîzirea recoltei rîrii porumbului și a unei pregătiri a solului pentru grîu. Din cauza întîzierii semănatului, pierderile la cele două plante — porumb și grîu — ajung, în medie, la peste 1.500 kg la ha.

Semănatul la timpul optim al porumbului este o măsură agrotehnică legată de organizarea muncii, asigurînd sporirea producției fără nici o cheltuielă. Parcul de semănători de porumb cu care este înzestrată agricultura permite ca în fiecare unitate, printr-o bună organizare semănatul porumbului să se termine în decurs de 8-10 zile bune de lucru.

În funcție de temperatura și umiditatea solului, adîncimea de semănat va fi de 8-10 cm în zonele de stepă, cu soluri ușoare, și 6-8 cm în zonele mai reci, cu soluri grele (podzoli, brun-podzolite etc.).

Realizarea densității optime. Experiențele executate în stațiunile experimentale și practica gospodăriilor frunțate au demonstrat, an de an, că realizarea densității optime stabilită pentru zona respectivă dă posibilitatea să se sporească producția cu 700-1.500 kg la ha. Densitatea optimă trebuie stabilită pe zone și în cadrul fiecărei gospodării în parte, ținînd seama de condițiile de climă din zona respectivă, îngrășămintele aplicate, rezerva de apă acumulată în sol pînă în preajma semănatului, vigorozitatea și perioada de vegetație a hibridului cultivat. În funcție de acești factori, se recomandă pentru zona din sud-estul țării, care cuprinde Dobrogea, partea de sud a regiunii Galați, partea centrală și de est a Bărăganului, o densitate de 25.000-30.000 plante la hectar. În cîmpia din sudul țării, pe solurile cu fertilitate naturală ridicată, se va realiza o densitate de 30.000-35.000 plante la hectar, iar pe terenurile din luncele rîurilor și a Dunării, cu pînza de apă freatică mai la suprafață — de 40.000 de plante la hectar. În cîmpia din vestul țării, pe terenurile fertile, se recomandă densitatea de 40.000-45.000 plante la hectar, iar pe solurile cu fertilitate naturală mai slabă, densitatea se reduce la circa 30.000-35.000 plante la hectar.

În Transilvania și Moldova unde sînt raioane hibrid precoci și semiprecoci, este necesar să se realizeze, pe cernoziomuri și pe solele bine îngrășate, 40.000 plante la hectar, iar pe terenurile mai sărace și neîngrășate, densitatea va fi de 30.000-35.000 plante la hectar.

În zonele submontanoase, pe podzoli îngrășate și amendate cu calcar se va realiza o densitate de 45.000 pentru hibridii precoci, iar pe solurile neîngrășate de 35.000 plante.

Pentru a realiza densitatea optimă trebuie semănat un număr mai mare de boabe, cu cel puțin 15-20 la sută față de numărul de plante ce trebuie să se realizeze la recoltare. În fiecare unitate agricolă se va folosi distanța cea mai convenabilă între rînduri: 90-100 cm. În funcție de posibilitățile de mecanizare a lucrărilor de întreținere și de asigurare a densității.

Densitatea optimă a semănat se realizează respectînd cu strictețe viteza de lucru care nu trebuie să depășească 4,5 km pe oră. Semănatul se va executa în rînduri cît mai

drepte, pentru a permite extinderea mecanizării lucrărilor de întreținere și evitarea pierderilor de plante la executarea praștelor.

LUCRĂRILE DE ÎNGRIJIRE

Nivelul producției de porumb depinde în mare măsură de executarea la timp a lucrărilor de îngrijire. Orice întîzire în executarea acestor lucrări duce la îmburuienarea porumbului, iar producția poate să scadă cu 500-1.000 kg la hectar. De aceea, trebuie depuse toate eforturile ca semănturile să fie îngrijite la timp. La 4-5 zile după semănat, se recomandă să se lucreze cu grapa cu colți reglabili pentru distrugerea buruienilor în curs de răsărire și a crustei. În felul acesta se asigură un răsărit uniform și rapid. De cînd plantele au 4-5 frunze și pînă ajung la înălțimea de 15-20 cm, se execută două lucrări cu sapa rotativă, la interval de 8-10 zile una de alta. O lucrare de calitate se face mergînd cu viteza maximă de înaintare a tractorului, pe timp frumos și cu soare, deoarece pe timp umed sau cînd e rotă plantelor sînt fragile, se rup ușor și se reduce densitatea la hectar. În intervalul dintre cele două lucrări cu sapa rotativă se execută prima prașală mecanică la 8-10 cm adîncime, mergînd cu viteza I-a a tractorului pentru a nu acoperi cu pămînt tinerile plante. Celelalte prașale mecanice se execută mai în față, la 6-8 cm, lucrîndu-se cu viteza a III-a sau a IV-a a tractorului.

Pentru a asigura o recoltă bogată de porumb, sînt necesare 3-4 prașale manuale pe cînd. Fiecare prașală trebuie executată la timp, într-o perioadă cît mai scurtă, fără a se aștepta îmburuienarea culturii. Fiecare prașală trebuie făcută la adîncimea corespunzătoare, lucrîndu-se uniform spațiul dintre rînduri și dintre plante pe rînd.

Folosirea ierbicidelor selective pentru distrugerea buruienilor din cultura porumbului constituie o mare realizare pentru știința și practica agricolă. Se recomandă aplicarea lor concomitent cu semănatul, adaptîndu-se la semănătorii aparatură necesară administrării ierbicidelor.

În cazul cînd nu se folosesc mijloacele mecanizate la lucrările de îngrijire a porumbului sînt obligatorii 3 prașale cu sapa între rînduri și pe rînd iar prașitul trebuie început cît mai devreme.

AGROTEHNICA PORUMBULUI

ÎN CONDIȚII DE IRIGARE

Experiențele și practica gospodăriilor de stat au demonstrat că în zonele de stepă și silvostepă se pot obține prin irigare și îngrășare rațională producții de peste 10.000-12.000 kg porumb boabe la hectar. În sistemele amenajate pentru irigații, porumbul se cultivă după porumb sau alte prașitoare. Pentru a obține producții de peste 10.000 kg boabe la hectar, se recomandă fertilizarea solului în fiecare an, aplicînd la hectar 200-400 kg azotat de amoniu și 200-300 kg superfosfat. Dozele de îngrășămintele minerale se reduc la jumătate în cazul cînd se aplică o dată la 2 ani 20 tone gunoi de grajd la hectar.

Lucrările de pregătire a solului se execută la fel ca în cultura neirigată, acordînd multă atenție nivelării cît mai bune a terenului înainte de semănat. În ce privește densitatea în cultură irigată trebuie să se realizeze 50.000-60.000 plante la hectar. Lucrările de îngrijire sînt identice cu cele de la cultura neirigată. În mod deosebit, se recomandă folosirea ierbicidelor pentru combaterea buruienilor.

Regimul de irigare. Pentru a folosi în mod rațional utilajele și a pune bazele unei recolte mari de porumb, se recomandă ca toamna să se execute irigația de aprovizionare cu 1.000-1.500 mc de apă la hectar. Dacă la semănat solul este bine aprovizionat cu apă pînă la 1,5 m adîncime, irigatul porumbului va începe numai în preajma înscăpării. Începînd cu această fază, porumbul se irigă de 3-5 ori la intervale de circa 10 zile pînă ajunge la coacerea în lapte-ceară.

În primăverile secetoase și cînd solul nu are rezerve suficiente de apă, se recomandă ca irigatul porumbului să înceapă înainte de înscăp, cînd plantele încep să sufere. Între înscăp și formarea bobului, în special dacă timpul este secetos, porumbul se irigă la intervale mai mici, de 6-7 zile. Pentru a realiza o irigare eficientă, la fiecare unitate la hectar. Pentru a stabili momentul optim al udărilor, se va urmări cu atenție umiditatea solului pe straturile, pînă la adîncimea de 1-1,5 m. Pe suprafețele unde după porumb irigat urmează grîul de toamnă, ultima udare se aplică în faza de coacere lapte-ceară. Prin această udare se creează condiții favorabile pentru pregătirea terenului în vederea însămînțării grîului.

COMBATEREA

BOLILOR ȘI DĂUNĂTORILOR

Cele mai frecvente boli care atacă porumbul sînt fuzarioza, tăciunul panicului și al stulețului, precum și putrezirea în sol a sîmînțelor. Toate aceste boli se combat cu eficacitate prin tratarea sîmînței cu Tiradîn în cantitate de 300-

350 g la 100 kg sîmînțe, sau cu Grandin în doză de 100 g la 100 kg sîmînțe. Tratamentul sîmînței cu Tiradîn se face numai de către stațiunile de condiționat și căbrat sîmînța hibridă de porumb.

Pagubele celei mai mari le aduc o serie de dăunători ca: viermele-sîrmă, rășisoara, cărbușul de stepă și buha sîmînțurilor. Viermele-sîrmă este foarte răspîndit în zona podzolicilor, în lunca Dunării și a principalelor rîuri din țară. Pentru combaterea acestui dăunător se recomandă ca pe terenurile cu densitate de circa 25 larve la metru pătrat să se folosească sîmînțele de porumb tratate cu Aldrin 20 la sută în doză de 400 g la 100 kg sîmînțe. Tenenurile puternic infestate, cu peste 25 larve la mp, se vor trata înainte de semănat dînd la hectar 25 kg Aldrin 20 la sută sau 35-40 kg Hectotox 3 la sută. Acest tratament este eficient și pentru buha sîmînțurilor. În combaterea cărbușului de stepă, cele mai bune rezultate se obțin prin administrarea în sol în preajma semănatului a 40 kg Aldrin 20 la sută sau 75 kg Duplitol. Combaterea este mai eficientă cînd temperatura solului la 30 cm adîncime este de circa 12°C, iar larvele se ridică spre suprafață. Pe suprafețele puternic infestate de Tanymecus, cînd se cultivă porumb după porumb sau după alte prașitoare, se recomandă aplicarea unui tratament preventiv cu Aldrin 20 la sută în doză de 30 kg la ha, Hectotox 3 la sută sau Duplitol în doză de 30 kg la ha. Tratamentele se vor face la indicația stațiunilor de avertizare și prognoză care funcționează în stațiunile experimentale și în unele unități agricole socialiste.

CULTURA INTERCALATĂ

A PORUMBULUI CU FASOLE

ȘI DOVLECI

În unele regiuni există o bogată experiență în ce privește cultura intercalată de fasole și dovleci prin porumb. Astfel, se pot obține, pe lângă porumb boabe, și importante cantități de fasole și dovleci, sporînd veniturile bănești ale gospodăriilor agricole colective la unitatea de suprafață și creînd o rezervă de furaje pentru hrana animalelor.

Ținînd seama de faptul că hibridii de porumb recomandați au o creștere și dezvoltare mai bogată decît vechile soiuri cultivate, iar densitatea de plante la hectar este mult mărită față de sistemul de cultură practicat în trecut, se recomandă ca fasolea și dovleci cultivați printre porumb să fie semănați numai în cuburi, iar numărul de cuburi să fie diferențiat, în funcție de suprafața, gradul de fertilitate a terenului, hibridul de porumb cultivat.

Se recomandă ca în culturile de porumb dublu hibrid cu port înalt să se semene 3.000-4.000 cuburi de fasole la hectar, dispuse la fiecare al doilea sau al treilea rînd de porumb și la 1,50 m pe rînd. În culturile de porumb cu hibridi care au portul mai mic, numărul de cuburi de fasole să fie de 5.000-6.000 la hectar, micșorîndu-se corespunzător distanța pe rînduri și între rîndurile de porumb pe care se va semăna fasolea. În funcție de fertilitatea solului și agrofondul creat, se va folosi limita minimă sau maximă de cuburi arătate mai sus. Semănatul fasolei în cuburi trebuie făcut imediat după răsărirea porumbului, amplasîndu-se cuburile de fasole pe rînd, la mijlocul intervalului dintre plantele de porumb, iar adîncimea de semănat nu trebuie să fie mai mare de 5-6 cm. Întîzirea semănatului fasolei, mai ales în zonele de cîmpie, diminuează mult recolta deoarece forinfortul coincide cu apariția căderilor mari de vară.

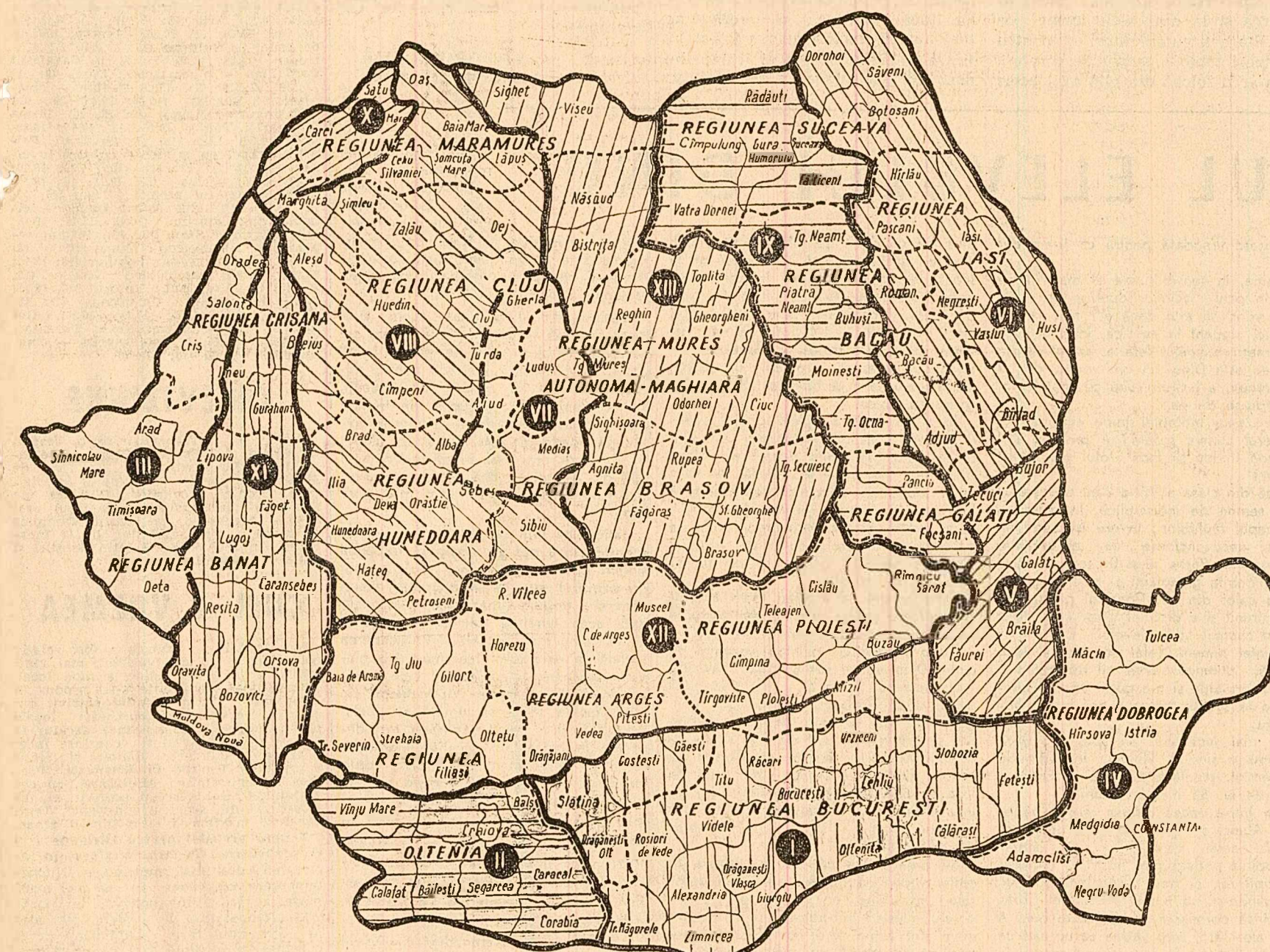
Semănatul dovleciilor furajere printre porumb se face tot în cuburi după răsărirea porumbului, la fiecare al treilea rînd de porumb și la distanța de doi metri între cuburi pe rînd. Astfel se realizează 1.000-2.000 de cuburi la hectar.

*

În timpul care a rămas pînă la începerea însămînțării trebuie luate măsuri tehnice și organizatorice pentru aprovizionarea tuturor unităților cu sîmînțe de porumb dublu hibrid generația I; să se facă verificarea puterii de germinare a sîmînțelor și pregătirea lor pentru semănat; repararea tractoarelor, a semănătorilor și a tuturor uneltelor necesare la cultura porumbului, transportul îngrășămintelor naturale la cîmp; aprovizionarea cu insectofuncide pentru combaterea la timp a dăunătorilor; instruirea tehnică a brigadierilor, mecanizatorilor, minitorilor de agregate, pentru cunoașterea amănunțită a mașinilor de semănat; întocmirea unor planuri operative de muncă în fiecare unitate agricolă și controlul riguros al executării acestor măsuri.

În acest an va trebui să se acorde multă atenție lucrărilor de pregătire a patului germinativ, semănatului și îngrijirii culturilor pentru menținerea umidității solului. Inginerii și tehnicienii agronomi din unitățile agricole socialiste și din cadrul consiliilor agricole sînt chemați să adapteze aceste recomandări specificului local și să lupte pentru aplicarea întregului complex de măsuri agrotehnice în vederea obținerii unor recolte bogate de porumb în 1964.

Harta repartizării pe zone a hibridilor dubli de porumb

Fauna pădurilor sucevene

- Vietățile pădurii sînt ocrotite
- Sporește șeptelul... vînatului
- Trofee după care vin și turiști străini

Pădurile sucevene sînt renumite nu numai pentru calitatea superioară a lemnului, ci și prin bogăția și varietatea faunei. În munții din nordul Moldovei, pe valea Dornelor, Bistriței, pe obcinele Cimpulungului moldovenesc, Rădăuților și Fălticeniului trăiesc și se înmulțesc cerbii carpațini, căprioarele, urșii, rîșii și jderii. Primii sînt vînați în special pentru trofee — localnicii nu le spun carne de cerb — celelalte, respectiv ceilalți, pentru blănușile lor. Numeroase sînt și speciile de păsări. Aici trăiesc cocoșul de munte, cocoșul de mesteacă, ierunca și alte păsări apreciate pentru frumusețea penajului lor. În pădurile de fag și stejar întîlnim mistrețul. Cringurile și cîmpile de ses găduiesc iepurele, potîrnicea. În ultima vreme a fost colonizat și fazanul. Multe satisfac-

ții aduc vînativilor sportivi rațele sălbatice, care populează suprafața izurilor și apelor din bazinul Moldovei, Sucevei, Jijiei și Prutului. Măsurile întreprinse de către organele silvice pentru protecția vînatului au făcut să se îmbogățească mult fauna pădurilor din această parte a țării. În ultimii 10 ani numărul cerbilor carpațini, al căprioarelor, mistreților, iepurilor a crescut de aproape trei ori. Pentru hrana cerbilor, căprioarelor pe timpul iernii sînt amenajate pe fondurile de vînatore și în pădurile declarate rezervă hrănitore, sărării, adăposturi, iar pentru combaterea animalelor răpitoare ca lupii și vulpile se organizează acțiuni de stirpire a lor.

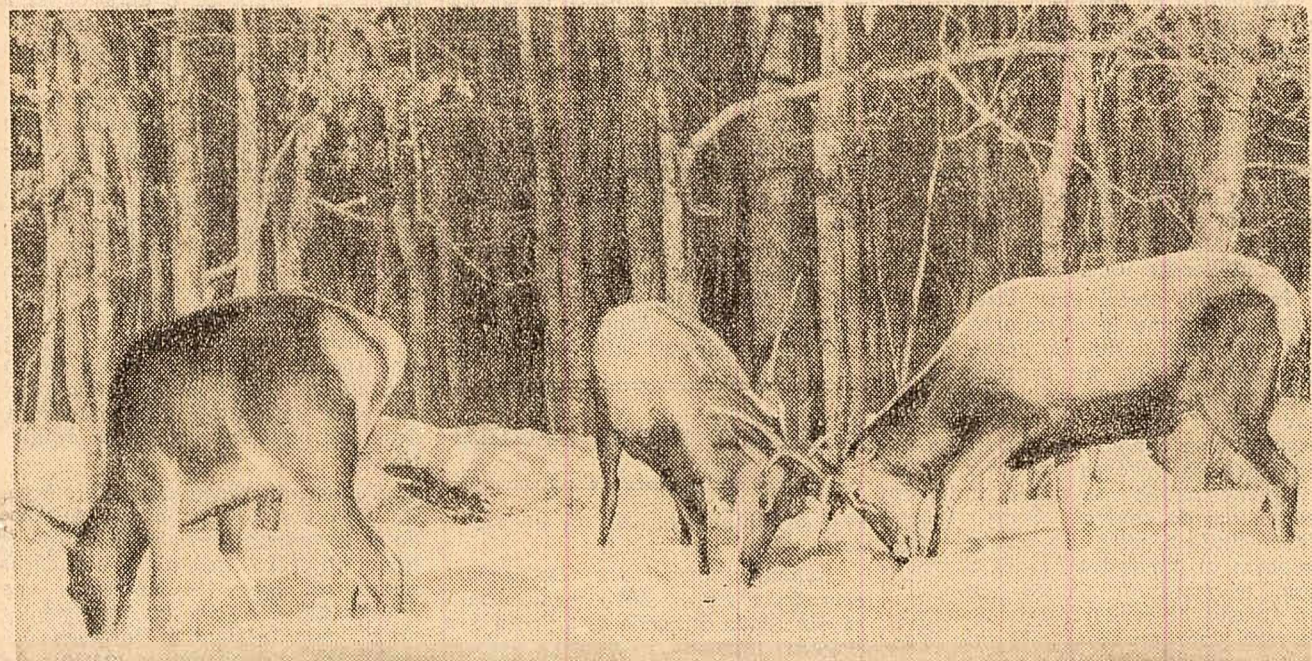
În fiecare an mulți vînativi sportivi din țară și de peste hotare vin pe meleagurile sucevene să-și încerce măiestria. În actualul sezon pe fondurile de vînatore al regiunii Suceava, care se întinde pe mai bine de 1.300.000 ha, au fost vînați 6.650 iepuri, 300 jderi, 19 rîși, 200 căprioari, 168 mistreți, 72 cerbi carpațini și lopătari. În același timp au fost împușcați 90 lupi, care ar fi adus mari pagube vînatului de preț.

Visul fiecărui vînativ pasionat

este un cerb cu trofee bogate. Printre cei mai norocoși se numără tehnicianul Constantin Hrișcă din Suceava. El a vînat în pădurile de la Suha Mică — Fălticeni un cerb al cărui trofeu a avut 18 raze cu o greutate de 9.500 kg, intrînd după sistemul de clasificare internațional 233,25 puncte. Trofee frumoase de cerb au recoltat și vînativilor belgieni, elvețieni, germani ș.a., care au venit la vînatore în țara noastră. O satisfacție cel puțin ternă sînt amenajate pe fondurile de vînatore și în pădurile declarate rezervă hrănitore, sărării, adăposturi, iar pentru combaterea animalelor răpitoare ca lupii și vulpile se organizează acțiuni de stirpire a lor.

A devenit un lucru obișnuit ca în zilele de odihnă să întîlnești pe malurile rîurilor și izurilor sau pe cărările din păduri oameni ai muncii care și petrec timpul lor liber practicînd pescuitul sportiv, vînatore. Dacă nu întîndeauna o satisfacție unei zile bogate la vînat sau la pescuit — aceasta se completează cu ajutorul poveștilor vînatorești — în schimb au bucuria de a fi petrecut o zi plăcută în mijlocul naturii.

N. TUICU

O luptă „amicală” între cerbi

INNSBRUCK ÎN ZIUA A 8-A

Miercuri, în ziua a 8-a a Olimpiadei albe de la Innsbruck, au fost cunoscuți noii campioni olimpici în probele de schi 5 km (feminin), 50 km, săniuțe-2 locuri și 5.000 m patinaj viteză (masculin). Un strălucit succes a reușit schioara sovietică Klavdia Boarskih, învătătoare din Sverdlovsk, care a obținut victoria în proba de 5 km, cucerind astfel cea de-a doua medalie de aur din cadrul actualei ediții a Jocurilor olimpice de iarnă (simbătă ea cîștigase proba de 10 km). Iată primele trei clasate în proba de 5 km: 1. Klavdia Boarskih (U.R.S.S.) 17'50"/510; 2. Mirja Lehtonen (Finlanda) 17'52"/910; 3. Alevtina Kolcina (U. R. S. S.) 18'08"/410.

Numeroși spectatori au urmărit desfășurarea probei masculine de patinaj — 5.000 m. În cursul desfășurării probei, recordul olimpic a fost de 6 ori corectat și în final, stabilit la 7'38"/410 de către norvegianul Knut Johannezen, noul campion olimpic. Vechiul record olimpic era de 7'48"/710 și aparținea lui Boris Silkov (U.R.S.S.). Proba a scos în evidență forma bună a patinatorilor norvegieni, clasăți pe primele trei locuri. Iată rezultatele tehnice: 1. Knut Johannezen (Norvegia) 7'38"/410; 2. Per Ivar Moe (Norvegia) 7'38"/610; 3. Fred Anton Maier (Norvegia) 7'42"/.

42 de schiori reprezentînd 15 țări au semnat foile de start în proba de 50 km, un adevărat „maraton al zăpezii”. Schiorii suedezi, în frunte cu „veteranul” Sixten Jernberg, campion mondial la Zakopane, și-au

luat o frumoasă revanșă în întîlnirea directă cu fondisții finlandezi care dominaseră probele de 15 și 30 km. În pofida celor 35 de ani, apreciatul schior Sixten Jernberg a arătat o admirabilă pregătire fizică, reușind în finalul probei să se comporte peste așteptări și să termine victorios, intrînd în posesia medaliei de aur. Roennlund (Suedia) a primit medalia de argint, iar finlandezul Tiainen — medalia de bronz.

La săniuțe-2 locuri, amatorii de sport austrieci au avut satisfacția să aplice o victorie a reprezentanților lor Josef Feistmantl-Manfred Stengl, care au cucerit medalia de aur cu timpul de 1'41"/62100 (realizat în două manșe). Cuplul învingător a avut ca principal adversar un alt echipaj austriac: Senn-Thaler, clasat pe locul doi.

Dis-de-dimineață la Igls a început proba boburilor de 4 persoane. După primele două coborîri, în clasament conduce echipajul Canadei cu 2'06"/81100, urmat de Italia (2'07"/50100) și Austria (2'07"/61100). Boberii canadieni realizaseră cel mai bun timp și în prima manșă (1'02"/99100). Echipajul român a ocupat în această manșă locul 15 cu 1'04"/70100.

Ieri în grupa B a turneului olimpic de hochei pe gheață de la Innsbruck, echipa R. P. Romîne a obținut prima victorie, învingînd cu scorul de 5-2 (0-1; 4-1; 1-0) echipa Austriei. Punctele formației noastre au fost marcate de Ionescu, I. Szabo, Calamar, G. Szabo și Ferenczi. R. P. Polonă a dispus cu 7-0 (2-0; 3-0; 2-0) de Italia.

Rezultatele înregistrate în grupa A: Canada — Finlanda 6-2 (2-1; 3-0; 1-1); U.R.S.S. — Germania 10-0 (2-0; 5-0; 3-0); Suedia — Elvetia 12-0 (3-0; 5-0; 4-0).

JUNIORII ROMÎNI SE PREGĂTESC PENTRU TURNEUL U.E.F.A.

Echipa de juniori a țării noastre, care va participa la turneul de fotbal U.E.F.A., ce va începe la sfîrșitul lunii martie în Olanda, au susținut ieri după-amiază un nou meci de verificare. Tinerii selecționabili au întîlnit pe stadionul din str. dr. Staicovici echipa divizionară Progresul, Mecul, a cărui desfășurare a fost în bună măsură influențată de starea terenului (moale, alunecos), s-a încheiat la egalitate (1-1). Simbăta la Cimpina juniorii vor întîlni echipa de categoria B — Poiana.

La începutul săptămîinii viitoare echipa de juniori va pleca în Turcia unde, la 12 și 15 februarie, urmează să joace cu juniorii turci. În fotografie: Juniorul Lucescu în cîmp cu Colceriu.

Tinere talente în echipele fruntașe de volei

Acum citeva zile s-au încheiat întrecerile conținînd pentru „Cupa Federației Romine de Volei”, competiție deschisă la 1 decembrie 1963 și disputată pe parcursul a șapte etape. Cîștigătorii ei se cunosc: echipa feminină C.P.B. și formația masculină Dinamo București.

Referitor la această competiție, tov. Ion Takacs, antrenor federal de volei, ne-a spus următoarele: „Bilanțul întrecerilor conținînd pentru „Cupa F.R.V.” este, în ansamblu, pozitiv. Echipele noastre divizionare, lipsite în acest an de un campion intern, au putut, în cadrul Cupei, să-și păstreze și să-și amelioreze forma de deținută anterior. Randamentul cel mai îmbucurător al competiției este, fără îndoială, cel privitor la marele număr de elemente tinere care s-au afirmat în cadrul ei. În absența membrilor loturilor olimpice, care au avut un program special de pregătire, în majoritatea formațiilor au fost promovați jucători tineri, talentați. Citez pe unii dintre ei: Cristina Arghitopol (Farul Constanța), Maria Marcu (Știința Cluj), Constanța Burlacu (C.S.O. Craiova), Barta Gyula (Tractorul Brașov), Lucian Paleacu (Rapid), Mihai Turlici (Dinamo), Gheorghe Susan (Steaua); cu ocazia Cupei, ei au fost pentru prima oară folosiți în formațiile de bază ale echipelor respective și, dînd deplină satisfacție, îndreptățesc toate speranțele pentru viitor.

Din păcate însă, unele formații, printre care echipele feminine Progresul și Voința, echipa masculină Steaua, n-au primit întrecerile Cupei cu suficientă seriozitate și simț de răspundere, prezentîndu-se slab pregătite la meciuri, pentru a îndeplini pe teren, se pare, o simplă formalitate. Urmarea? Evoluția lor în cadrul întîlnirilor a fost nesatisfăcătoare, cu mult sub posibilitățile reale ale acestor echipe. La o serie de meciuri, comisiile regionale de volei nu s-au îngrijit de o popularizare corespunzătoare și nici de crearea unor bune condiții de joc. Pentru „Cupa R.P.R.”, care va începe la 16 februarie, Federația de volei va acorda o mai mare atenție meciurilor desfășurate în provincie, asigurării unor condiții optime de desfășurare.”

A XVI-a ședință a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru industria de petrol și gaze

Între 28 ianuarie și 1 februarie 1964 a avut loc la București ședința ordinară a Comisiei permanente a C.A.E.R. pentru industria de petrol și gaze. La lucrări au participat delegațiile țărilor membre ale Consiliului: R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Romîni, R. P. Ungară și U.R.S.S. Au participat, de asemenea, observatori din partea R. P. Chineze, R.F.D. Coreene, Republicii Cuba și a R. D. Vietnam.

S-a ascultat comunicarea președinției asupra sarcinilor ce revin Comisiei permanente pentru industria de petrol și gaze din hotărîrile Comitetului Executiv al Consiliului.

N. TUICU

Decorări cu „Ordinul Muncii” cl. I

Prin decrete ale Consiliului de Stat al Republicii Populare Romine a fost conferit „Ordinul Muncii” clasa I tovarășilor Inginer Mihail Ciobanu și dr. Titus Cristureanu pentru merite în opera de construire a socialismului.

(Agerpres)

Vizitele delegației Consiliului Central al Uniunii Sindicatelor din R. S. F. Iugoslavia

Delegația Consiliului Central al Uniunii Sindicatelor din R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Svetozar Vukmanovic-Tempo, președintele Consiliului, a vizitat marți Fabrica de confecții și tricotaje „București” și cartiere de locuințe din Capitală, iar miercuri Muzeul Doftana și Uzinele „1 Mai” din Ploiești. Delegația a fost însoțită de tovarășul Vasile Mușat, vicepreședinte al C.C.S.

(Agerpres)

Funeraliile lui Ion Marin Sadoveanu

Miercuri, 5 februarie, numeroși bucareșteni au condus pe ultimul său drum pe Ion Marin Sadoveanu, scriitor de un deosebit talent, neobosit propagator al valorilor culturale naționale și universale.

La catafalcul deșus la Casa Scriitorilor au făcut de gardă reprezentanții ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai conducerii Uniunii Scriitorilor și ai altor instituții de cultură și artă, academicieni, oameni de teatru.

La mitingul de doliu au luat cuvîntul Pop Simion, secretar al Uniunii Scriitorilor, și artistul popular Radu Beligan, președintele Consiliului teatrelor. Vorbitorii au

(Agerpres)

Dimitrie Gh. Dinicu

La 5 februarie 1964 s-a stins din viață profesorul Dimitrie Gh. Dinicu. Născut în București, la 5 mai 1898, el s-a dedicat studiului violoncelului, afirmîndu-se curînd în viața muzicală, la care a luat parte activă timp de peste 40 de ani. După eliberarea patriei noastre a contribuit cu entuziasm la promovarea muzicii rominești. Dimitrie Gh. Dinicu a fost prim-violoncelist al Filarmonicii de Stat „George Enescu” din București.

Referitor la activitatea artistică, a desfășurat o prodigioasă muncă didactică la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, unde a fost decan al Facultății de instrumente și canto și apoi rector, pînă în anul 1959.

Ca profesor, el a format artiști de valoare și a elaborat studii de seamă, printre care metoda de violoncel în două volume „Studiul violoncelului”, „Analiza unor concerte de violoncel”, precum și „Contribuții la arta interpretării”, recent apărute, care constituie lucrări de bază pentru pregătirea muzicienilor. A fost membru al secției didactice a Uniunii Compozitorilor din R. P. Romîni.

Corpul defunctului se află deșus la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din strada Știrbei Vodă nr. 33, unde publicul va avea acces joi, 6 februarie, între orele 11—18 și vineri, 7 februarie, între orele 8—11.

Mitingul de doliu va avea loc vineri, 7 februarie, la orele 11, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, iar înhumarea la Cimitirul Belu.

(Agerpres)

„Hung Yen își merită numele”

Hung Yen este o provincie situată în delta Fluviului Roșu. Din totdeauna această regiune suferea de pe urma secetelor și a apelor stătătoare provenite din inundații. Suprafețe întinse de terenuri proptec agriculturii nu beneficiau cituș de puțin de apele Fluviului Roșu și ale rîului Luoc, care se revărsau în mare, ducînd odată cu ele zeci de mii de tone de mil fertil.

După restabilirea păcii în 1954, în această provincie a R. D. Vietnam s-au executat însemnate lucrări hidrotehnice. Pînă în 1962 s-au executat lucrări însumînd 37.410.000 zile-muncă, au fost săpați 43.950.000 mc de pămînt și s-au folosit 10.000 mc de piatră pentru construirea digurilor și a canalelor. Prin stabilirea sistemului hidrotehnic cunoscut sub numele de Bac-Hung-Hai, care deserveste provinciile Bac Ninh, Hung Yen, Hai Duong, provincia Hung Yen și-a schimbat înfățișarea. În primul rînd au crescut suprafețele cultivate — în 1962 suprafața era cu 29.750 ha mai mare decît în 1957. Acum cea mai mare parte din suprafața totală a provinciei este irigată. Din aceasta 40% este irigată prin înclinație, ceea ce aduce o economie anuală de milioane de zile-muncă necesare pentru scoaterea apei. În numeroase localități se obțin cite 3 recolte pe an. Astfel se explică cum producția de orez a depășit în 1961 cu 14% producția din 1958.

S-a aprobat programul de măsuri pentru îndeplinirea hotărîrilor Consfătuirii din luna iulie (1963) a primilor secretari ai C.C. ale partidelor comuniste și muncitorești și a șefilor de guvern ale țărilor membre ale C.A.E.R. și ale sesiunii a XVIII-a a Consiliului și s-au examinat materialele grupelor de lucru ale Comisiei.

S-au examinat și aprobat planurile și graficul de lucrări pe anul 1964 ale Comisiei și sectorului pentru industria de petrol și gaze al Secretariatului Consiliului.

Ședința Comisiei a decurs în spirit de înțelegere reciprocă, prietenie și muncă constructivă.

Delegația Consiliului Central al Uniunii Sindicatelor din R.S.F. Iugoslavia, condusă de tovarășul Svetozar Vukmanovic-Tempo, președintele Consiliului, a vizitat marți Fabrica de confecții și tricotaje „București” și cartiere de locuințe din Capitală, iar miercuri Muzeul Doftana și Uzinele „1 Mai” din Ploiești. Delegația a fost însoțită de tovarășul Vasile Mușat, vicepreședinte al C.C.S.

(Agerpres)

Mersul anchetei în jurul evenimentelor din Dallas

WASHINGTON 5 (Agerpres). — De două zile, comisia numită de președintele Johnson pentru anchetarea asasinării președintelui John Kennedy interoghează cu ușile închise pe Marina Oswald, văduva prezumtivului asasin al președintelui. Potrivit unei declarații a președintelui comisiei, judecătorul Curții Supreme, Earl Warren, interogatoriul va mai continua încă două zile. De asemenea, Warren a spus că este posibil ca unele constatări făcute de comisie să nu fie date publicității.

În legătură cu procesul lui Ruby, asasinul lui Oswald, pare exclus ca acesta să poată începe la Dallas și la data fixată — 17 februarie. Numărul martorilor citați de avocatii lui Ruby pentru ședința specială a tribunalului convocată la 10 februarie — în cursul căreia avocatii vor cere transferarea procesului în alt district — este atît de mare încît depozitiile nu se vor putea încheia în cîteva zile.

În răspunsul său, U Thant s-a declarat adeptul celor care vîd în Organizația Națiunilor Unite „un instrument eficient pentru instaurarea păcii și realizarea bunăstării oamenilor”, dezaprobandu-i, în același timp, pe cei pentru care O.N.U. este numai un forum de dezbateri.

Dimitrie Gh. Dinicu

La 5 februarie 1964 s-a stins din viață profesorul Dimitrie Gh. Dinicu. Născut în București, la 5 mai 1898, el s-a dedicat studiului violoncelului, afirmîndu-se curînd în viața muzicală, la care a luat parte activă timp de peste 40 de ani. După eliberarea patriei noastre a contribuit cu entuziasm la promovarea muzicii rominești. Dimitrie Gh. Dinicu a fost prim-violoncelist al Filarmonicii de Stat „George Enescu” din București.

Referitor la activitatea artistică, a desfășurat o prodigioasă muncă didactică la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, unde a fost decan al Facultății de instrumente și canto și apoi rector, pînă în anul 1959.

Ca profesor, el a format artiști de valoare și a elaborat studii de seamă, printre care metoda de violoncel în două volume „Studiul violoncelului”, „Analiza unor concerte de violoncel”, precum și „Contribuții la arta interpretării”, recent apărute, care constituie lucrări de bază pentru pregătirea muzicienilor. A fost membru al secției didactice a Uniunii Compozitorilor din R. P. Romîni.

Corpul defunctului se află deșus la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din strada Știrbei Vodă nr. 33, unde publicul va avea acces joi, 6 februarie, între orele 11—18 și vineri, 7 februarie, între orele 8—11.

Mitingul de doliu va avea loc vineri, 7 februarie, la orele 11, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, iar înhumarea la Cimitirul Belu.

(Agerpres)

DE PESTE HOTARE

Perspectivile unei noi științe

Declarațiile acad. B. Petrov la adunarea generală a Academiei de Științe a U. R. S. S.

MOSCOVA 5 (Agerpres). — Luînd cuvîntul la 4 februarie la adunarea generală a Academiei de Științe a U.R.S.S., acad. Boris Petrov s-a referit la o nouă ramură a științei — teoria comezilor unor mari sisteme și a unor complexe de producție. Vorbitorul a arătat că, dînd dispoziții, directorul unei uzine se va călăuzi de legile acestei noi științe, tot atît de precisă și definită ca matematica sau mecanica.

Noua știință își datorează apariția succesorilor recente în domeniul comezilor automate și al tehnicii de calcul. Acad. Petrov a subliniat că această teorie este foarte importantă pentru economia națională, întrucît permite să se realizeze o comandă optimă. O asemenea comandă poate să înglobeze organizarea întreprinderilor, planificarea, evidența etc.

Acad. Petrov a informat că oamenii de știință sovietici au și elaborat unele principii ale modelării matematice a funcționării complexelor chimice. Este în curs de realizare un model care va oferi posibilitatea de a se reduce de zeci de ori timpul necesar căutării soluției optime.

Boris Petrov a raportat de asemenea, despre elaborarea bazelor teoretice ale unui sistem automatizat unic de telecomunicații pentru U.R.S.S. Se crede că în anii viitori vor crește cu repeziune fluxurile de informație matematică, mai ales numerice. Ea va caracteriza, printre altele, starea economiei naționale și se va dovedi a fi mai vastă, sub raportul volumului, decît actuala informație prin telefon, telegraf și de altă natură.

Vizita lui U Thant în Tunisia

TUNIS 5 (Agerpres). — După vizita în Algeria, secretarul general al O.N.U., U Thant, a sosit în Tunisia. Marți seara, îndată după sosirea la Tunis, U Thant a luat parte la un cîneu oferit în cinstea sa de președintele Burghiba.

După dîneul, în palatul prezidențial au avut loc convorbiri între cele două personalități. Președintele Burghiba a rostit un discurs în care l-a asigurată pe secretarul general al O.N.U. că guvernul său va continua să sprijine form și hotărîri Organizației Națiunilor Unite. El a salutat Tratatul de la Moscova privind interdicerea parțială a experiențelor

nucleare, care „ar putea deschide vaste perspective decolonizării totale și păcii”. Președintele Burghiba și-a exprimat apoi regretul că O.N.U. nu dispune de mijloace pentru a face ca hotărîrile adoptate de Adunarea Generală și de Consiliul de Securitate să fie îndeplinite.

În răspunsul său, U Thant s-a declarat adeptul celor care vîd în Organizația Națiunilor Unite „un instrument eficient pentru instaurarea păcii și realizarea bunăstării oamenilor”, dezaprobandu-i, în același timp, pe cei pentru care O.N.U. este numai un forum de dezbateri.

DE PRETUTINDENI

ÎN BRAZILIA: ANTOLOGIE A PROZEI ȘI POEZIEI ROMINEȘTI

La Rio de Janeiro, în traducerea lui Nelson Vainer, a apărut recent o antologie a prozei și poeziei rominești. Volumul cuprinde lucrări de Ion Creangă, I. L. Caragiale, Al. Sahia, Cezar Petrescu, M. Sadoveanu, T. Arghezi, M. Beniuc, E. Camilar, F. Munteanu.

ZBOR TEMERAR

Agencia Associated Press relatează că aviaștii francezi Brissa Pellissier a reușit să traverseze Oceanul Atlantic cu un avion cu un singur motor, zburînd 2.607 km fără escale, de la Dakar (Senegal) la Natal (Brazilia).

DEVORAT DE RECHIN

Sub ochii a mii de oameni, care poplau o plajă de pe litoralul costicarian al Oceanului Pacific, un înotător

a fost apucat de un enorm rechin și deversat în câteva secunde. Moartea înotătorului, un tînr de vreo 20 de ani, a provocat o adevărată panică pe plajă, care, după cîteva minute, a rămas pustie.

„OFERTA” UNUI ȘOMER

Ziarul „Ovaciones” relatează că șoferul mexican Pedro Aguilar Galindo a oferit unul din ochii săi cîntărețului american orb Ray Charles. Acesta a oferit suma de 300.000 de dolari pentru doi ochi, întrucît medicii l-au asigurat că ar putea fi grațios și i-ar da posibilitatea să-și recapele vederea. Aguilar Galindo a declarat că a făcut această ofertă deoarece este șomer, are de întîrînit pe mama sa și o soră, care sînt grav bolnave, și el nu are mijloace pentru a le putea asigura îngrijirea medicală. Ray Charles urmează acum să hotărască dacă acceptă această ofertă „parțială”.

DE PESTE HOTARE

Pe șantierul de construcție a canalului de irigație de la Dong Anh, provincia Hanol.

Înălțîndu-se școli noi, case de cultură, grădinițe de copii, noi case de locuit. În trecut provincia nu posedea decît cîteva școli primare, cu 1.000 de elevi. Ea numără în prezent 87 de școli de învățămînt general de gradul doi cu 134.000 de elevi. Anunțurile districte posedă școli de învățămînt general de gradul 3 (școli de 10 clase). Un număr din ce în ce mai mare de adulți își completează studiile.

„Hung Yen (Hung-proșperitate, Yen-pace) nu era nici prosperă, nici pașnică” — mi-a spus într-o zi un

moșneag. Era o zi furtunoasă, iar bătrînul era vizibil mișcat. „Înainte, a continuat el, pe un astfel de timp trebuia să ne luptăm cu stihia apelor. Acum sîntem scutiți de asemenea grijii. Avem construcții hidrotehnice care stăvilesc apele, precum și brigăzi însărcinate cu supravegherea și întîrînirea barajelor și a canalelor. Numai la sfîrșitul vieții mi-a fost dat să văd că Hung Yen își merită numele”.

DANG DINH LIEN

(După revista „Vietnamul în marș”)

DE PESTE HOTARE

Pe șantierul de construcție a canalului de irigație de la Dong Anh, provincia Hanol.

Înălțîndu-se școli noi, case de cultură, grădinițe de copii, noi case de locuit. În trecut provincia nu posedea decît cîteva școli primare, cu 1.000 de elevi. Ea numără în prezent 87 de școli de învățămînt general de gradul doi cu 134.000 de elevi. Anunțurile districte posedă școli de învățămînt general de gradul 3 (școli de 10 clase). Un număr din ce în ce mai mare de adulți își completează studiile.

„Hung Yen (Hung-proșperitate, Yen-pace) nu era nici prosperă, nici pașnică” — mi-a spus într-o zi un

moșneag. Era o zi furtunoasă, iar bătrînul era vizibil mișcat. „Înainte, a continuat el, pe un astfel de timp trebuia să ne luptăm cu stihia apelor. Acum sîntem scutiți de asemenea grijii. Avem construcții hidrotehnice care stăvilesc apele, precum și brigăzi însărcinate cu supravegherea și întîrînirea barajelor și a canalelor. Numai la sfîrșitul vieții mi-a fost dat să văd că Hung Yen își merită numele”.

DANG DINH LIEN

(După revista „Vietnamul în marș”)

DE PESTE HOTĂRE

IMPLICĂȚIILE PROBLEMEI CIPRIOTE

● O declarație a președintelui Makarios ● Reuniunea Consiliului de Miniștri al Turciei ● Poziția Franței față de constituirea unei forțe N.A.T.O. în Cipru

NICOSIA 5 (Agerpres). — După cum anunță agențiile de presă, marți seara la Ambasada S.U.A. din Nicosia au explodat două bombe, pricinind pagube materiale și rănind un militar american din garda ambasadă.

În legătură cu aceasta, președintele Republicii Cipru, Makarios, a făcut o declarație în care se spune, printre altele, că atentatul împotriva ambasadăi americane este o crimă revoluționară, că el a fost săvârșit de dușmani ai poporului cipriot. Președintele Makarios a lansat un apel poporului cipriot, cerându-i să sprijine autoritățile în vederea descoperirii atentatorilor. „Cauza menținerii păcii și ordinii în Cipru, a relevat Makarios, este o datorie atât a populației de origine greacă, cât și a celei de origine turcă”. El a chemat cele două comunități să depună eforturi comune în acest sens.

Referindu-se la prezența trupelor engleze în Cipru, președintele Makarios a declarat că acestea nu pot contribui la restaurarea ordinii și păcii în Cipru. Makarios a sugerat ca în scopul eliminării neînțelegerilor dintre cele două comunități să se constituie în satele mixte, locuite atât de populație greacă cât și turcă, comitete ale cipriților greci și turci însărcinate cu examinarea problemelor și a diferendelor și cu promovarea unei politici de bună înțelegere.

ATENA 5. Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Mii de studenți și numeroși profesori universitari au participat la Atena și Salonic la demonstrații de solidaritate cu poporul cipriot.

La Atena, studenții și profesorii de la Facultățile de litere și filozofie au organizat un marș al tăcerii în oraș, manifestând prin fața ambasadăi americane. În cadrul mitingurilor, care a avut loc în fața universității din Atena, numeroși vorbitori s-au pronunțat împotriva planului anglo-american de trimitere în Cipru a unor forțe ale N.A.T.O. și pentru recunoașterea dreptului la

autodeterminare al poporului cipriot.

ATENA 5 (Agerpres). — Într-o declarație făcută marți seara, liderul Uniunii de centru, Papandreu, a subliniat că actuala situație din Cipru este o consecință directă a acordurilor de la Zürich și Londra.

Referindu-se la necesitatea revizuirii acestor acorduri, Papandreu a relevat utilitatea realizării unei înțelegeri prietenești între cele două comunități din Cipru în acest domeniu. Dacă nu se poate realiza această înțelegere, a menționat Papandreu, singurul mod de soluționare pasnică a litigiului dintre cele două comunități rămâne apelul la justiția internațională, reprezentată de O.N.U. Prezența unei forțe internaționale pentru pacificarea Ciprului, a spus el, poate fi acceptată numai cu două condiții: ca ea să fie aprobată de guvernul Republicii Cipru și ca această forță să aibă ca singur scop asigurarea păcii și nu anumite obiective politice nemăsurabile.

ANKARA 5 (Agerpres). — Agenția France Presse relatează că miercuri la Ankara, a avut loc o reuniune a Consiliului de Miniștri al Turciei consacrată răspunsului președintelui Republicii Cipru, Makarios, la propunerea Angliei și S.U.A. de a se trimite în Cipru o forță militară a N.A.T.O.

La sfârșitul sedinței n-a fost dat publicității nici un comunicat oficial în legătură cu cele discutate.

PARIS 5 (Agerpres). — La 5 februarie ministrul informațiilor al Franței, Alain Peyrefitte, a făcut cunoscut că guvernul Franței nu intenționează să participe la constituirea unei forțe internaționale de poliție a N.A.T.O. în Cipru. Guvernul francez, a declarat Peyrefitte, nu se poate asocia la o asemenea operație militară propusă de Anglia și S.U.A., întrucât Franța nu a participat la elaborarea acordurilor de la Zürich și Londra.

Lupta partizanilor ia amploare în provincia congoleză Kwilu

LEOPOLDVILLE 5 (Agerpres). — Corespondenții agențiilor de presă transmit că în provincia congoleză Kwilu lupta detașamentelor de partizani a luat o considerabilă amploare. Citind surse bine informate, agenția Reuter relatează că în cursul luptelor din 3 spre 4 februarie 15 sate au fost distruse. Un avion, care a zburat marți deasupra regiunii, a fost doborât. Corespondentul agenției U.P.I. relatează că partizanii atacă trupele guvernamentale din centrele importante ale provinciei. Idiots și Gungu, partizanii atacă fără întrerupere trupele congoleze, împiedicând în același timp, aterizarea avioanelor cu muniții trimise din capitală.

Operațiunile de mare amploare ale partizanilor au avut loc în localitatea Leveville și împrejurimi, situată în nord-vestul provinciei Kwilu, unde compania anglo-olandeză „Unilever” este proprietara a peste 20.000 de acri de plantații de palmieri și a unor rafinării. Europeanii de la plantațiile și rafinăriile companiei au fost nevoiți să se evacueze. Triburile din această regiune s-au răsculat, distrugând o parte din instalațiile companiei și plantații.

Lucrările conferinței ministeriale tripartite de la Bangkok

BANGKOK 5 (Agerpres). — Miercuri dimineață au început la Bangkok lucrările conferinței ministeriale tripartite la care participă ministrul de externe al Indoneziei, Subandrio, vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Federației Malayez, Abdul Razak, și ministrul de externe al Filipinelor, Salvador Lopez. Scopul conferinței este găsirea unei căi de soluționare pe cale pasnică a conflictului provocat în Asia de sud-est de crearea Federației Malayez.

Conferința a fost deschisă de ministrul afacerilor externe al Tailandei, Thanat Khoman. El a subliniat că actuala conferință oferă reprezentanților țărilor din această re-

EVOLUȚIA STAȚIILOR COSMICE „ELEKTRON-1” ȘI „ELEKTRON-2”

MOSCOW 5 (Agerpres). — Pînă la 5 februarie a.c. ora 18 (ora Moscovei) stația cosmică științifică „Elektron-1” a înconjurat Pământul de 53 de ori. În același interval de timp stația „Elektron-2” a efectuat mai mult de șase rotații în jurul Pământului.

De la lansarea stațiilor științifice „Elektron-1” și „Elektron-2”, legătura cu ele a fost stabilită de 37 de ori. Cu acest prilej s-au cules informații științifice valoroase și date referitoare la funcționarea sistemelor de bord. S-au efectuat noi măsurători privind orbitele stațiilor.

După cum rezultă din măsurătorile teletrice, la bordul celor două stații sînt menținute condițiile stabile. Temperatura variază între 18 și 20 grade C, presiunea este de 880-900 mm col. Hg. Sistemele de bord și aparatură științifică al stațiilor funcționează normal.

Conferința miniștrilor apărării și de externe ai țărilor O.U.A.

RABAT 5 (Agerpres). — Agenția France Presse anunță că întrunirea miniștrilor apărării și a miniștrilor afacerilor externe ai țărilor membre ale Organizației Unității Africane, convocată la cererea președintelui Tanganyiki, Nyerere, va începe la Dar-Es-Salam la 10 februarie a.c.

Răspunsul lui W. Ulbricht la mesajul adresat de N. S. Hrușciov

BERLIN 5 (Agerpres). — În răspunsul lui Walter Ulbricht, președintele Consiliului de Stat al R.D. Germane, la mesajul adresat de N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., șefilor de state (guverne) ale țărilor lumii, privitor la renunțarea la folosirea forței pentru reglementarea litigiilor teritoriale și a problemelor de frontieră se arată, între altele: „Consiliul de Stat și guvernul Republicii Democratice Germane salută această nouă inițiativă de pace și sint cu totul de acord cu ea”. „Propunerea sovietică este de o însemnată deosebită nu numai pentru populația R.D.G., ci și pentru întreaga populație germană și pentru toți cei care purtă două războaie mondiale pustioare, care au atras după sine mari sacrificii. De fiecare dată apariția unor mari teritorii aparținând altor state și revizuirea frontierelor existente au constituit pretextul și obiectivul măcelului singure în care militarismul german a

Sesiunea Comitetului O. N. U. pentru locuințe, construcții și sistematizare

Adoptarea unor proiecte de rezoluție inițiate de delegația R. P. Romîne

NEW YORK 5 (Agerpres). — În cadrul celei de-a II-a sesiuni a Comitetului O.N.U. pentru locuințe, construcții și sistematizare au fost adoptate trei proiecte de rezoluție inițiate de delegația romînă.

Primul proiect recomandă folosirea unei părți din resursele ce vor fi eliberate prin dezarmare pentru finanțarea construcției de locuințe. Grecia și Japonia s-au asociat în calitate de coautori la acest proiect.

Al doilea proiect de rezoluție cere secretarului general al O.N.U. să inițieze elaborarea unui studiu cu privire la industrializarea construcțiilor de locuințe și să organizeze, prin intermediul organismelor O.N.U., un larg schimb de experiență în acest domeniu între state. Delegația U.R.S.S. s-a asociat în calitate de coautor la acest proiect.

Al treilea proiect de rezoluție a fost adoptat de Comitetul conferinței O.N.U. pentru comerț și dezvoltare și acordă atenție extinderii comerțului internațional în domeniul materialelor de construcție. Delegația Italiei a devenit coautoare la acest proiect.

În intervențiile sale, prof. arh. Gustav Gusti, conducătorul delegației romîne, a vorbit despre reali-

Sesiunea Consiliului ministerial al Pieței comune n-a adoptat nici o hotărâre

BRUXELLES 5 (Agerpres). — Marți seara s-a încheiat în capitala Belgiei sesiunea Consiliului ministerial al Pieței comune, fără să se fi adoptat vreo hotărâre privitoare la poziția celor șase state față de viitoarele negocieri din cadrul G.A.T.T., referitoare la reducerea tarifelor vamale cu S.U.A. (denumite runda Kennedy). Ministrul economiei al R.F.G., Schmecker, a propus scăderea tarifelor vamale între participanții la Piața comună cu 20 la sută în cursul acestui an, în loc de 10 la sută cum era prevăzut anterior, ceea ce ar fi dus la o reducere globală de 80 la sută pînă la 1 ianuarie 1965 a tarifelor vamale față de 1958. Discuțarea acestei propuneri a fost amnată pentru viitoarea sesiune a Consiliului, care va avea loc la 24-25 februarie.

În privința stabilirii unei poziții comune a celor șase țări vest-europene la viitoarea „runda Kennedy”, propunerile prezentate de Schmecker nu au stabilit un termen-limită, deoarece — după cum relevă corespondenții occidentali — s-a căutat evitarea situației create la sfârșitul anului 1963, cînd guvernul francez a amenințat că va părăsi Piața comună, dacă nu se respectă „calendarul” de probleme. Propunerile vest-germane sînt îndreptate — potrivit agenției France Presse — spre „sincronizarea” politicii agricole comune cu „grăbirea integrării”, precizîndu-se intenția lărgirii relațiilor cu Anglia și S.U.A.

Consiliul ministerial a respins cererea Olandei de a se începe negocierile în vederea asocierii Nigeriei la Piața comună, ținînd seama că această țară africană face parte din Commonwealth. Discuțiile privitoare la relațiile Pieței comune cu Izraelul au fost amânate pentru viitoarea sesiune a Consiliului ministerial.

TRUCUL UNEI „REFORME”

„Reuniunea de cîmpie a Venezuelei te întîmpină prin plantațiile cu trestie de zahăr și copaci înalți, rădăcinii ici-colo, cu o coroană în formă de cupolă” — se arată în introducerea la suita de articole pe care Augusto Livi le publică în ziarul italian „PAESE SERA”. Caracasul nu este departe de aici. Dovada civilizației o constituie prezența autostrăzii. Mai departe, spre Maracay, traficul devine un adevărat visper.

Însoțitorii noștri erau tineri care prestau servicii la Miraflores (palatul prezidențial din Caracas). În aparență călătoria nu prezenta dificultăți. La intrarea pe autostradă am înțeles soldații înarmați. Erau răsunători de-a lungul drumului. De asemenea, la intrarea în fabrică și în edificiile publice se aflau sentințele și posturile de control. Inceat, inceat, în masinile noastre „de serviciu” începeam să cunoaștem, ca să spunem așa, „sistemul” de aici. Și „sistemul” în timpul alegerilor (care se terminaseră doar cu cinci zile mai înainte) este caracterizat printr-o rețea de agenți și militari. 16 mii unități de armată pentru a „supraveghea” populația. Un om înarmat, în uniformă sau fără, dar totdeauna cu sarci, „de control” la fiecare 30 de alegători. Trei milioane de alegători și 100.000 de poliști. În tot timpul drumului prin țară n-am pierdut aproape nici o clipă senzația unei stări de încordare.

În continuare, autorul scrie despre unele aspecte ale așa-numitei „reformă agrare” inițiate de guvern, înfăptuită după principiul răspundării latifundiarilor. Marii proprietari au astfel prilejul de a se descolțori de terenurile neproductive. Aceste pămînturi cumpărate de la moșieri la prețuri „echitabile”

— adică prețuri stabilite de ei, au fost vîndute țărânilor „la prețuri comerciale”. Plata pămîntului de către țărani se face treptat, în 15 rate, cu dobîndă. Presa străină a subliniat, de altfel, în repetate rânduri, că în ritmul cu care se înfăptuiește această „reformă”, va fi nevoie de un secol pentru realizarea ei.

„Înainte ca pămîntul să-i fie dat în proprietate, țăranul îl cultivă „de probă”. Nu putem să-i credincim dintr-o dată toată răspunderea... Trebuie să-l administreze... Așa ni s-a explicat.”

Răsfoind presa străină

„Trucul reformei lui Betancourt este dezvăluit de cifre, care arată că din 58 de miliarde de lire (în lire italiene) investite în reforma agrară, peste 32 de miliarde 400 milioane au intrat în buzunarele vechilor proprietari. „Reforma” costa „prea mult” și de aceea a fost oprită.”

„Betancourt n-ar fi putut dormi liniștit atîta timp cît patriotul Pompeyo Marquez era liber. Acum, cînd politica politică l-a arestat, Betancourt va încerca să doarmă. Nu va reuși însă. Lupta partizanilor nu va putea fi lichidată. Cei care bat poteciile muntelui nu se vor preda. Pompeyo era unul din conducătorii Frontului de Eliberare Națională. Cînd l-au arestat pentru prima dată, avea 14 ani. Era doar un copil. L-au închis pentru mult timp într-un lagăr. Comunicatul poliției, care anunță recenta arestare a lui Pompeyo

Marquez, arată că o dată cu el a fost arestat și fiul lui, un copil de 15 ani, care a cunoscut închisoarea la aceeași vîrstă ca tatăl său.

Cit timp am stat la Caracas n-am reușit să vorbesc cu Marquez. Ar fi fost imprudent să-l expun represaliilor, încercînd să-l văd. L-am cunoscut însă pe Hector Mujica, membru al Comitetului Central al P.C.V. Mujica mi-a făcut o interesantă analiză a alegerilor. Imi amintesc, mi-a spus el, de discuțiile care au avut loc între comunisti și partizanii opoziției legale. Într-o astfel de discuție, un lider de centru-stînga a declarat: „Sînt singurul om pentru care voi puteți vota, deoarece, dacă iese victorios garantez amnistia...”

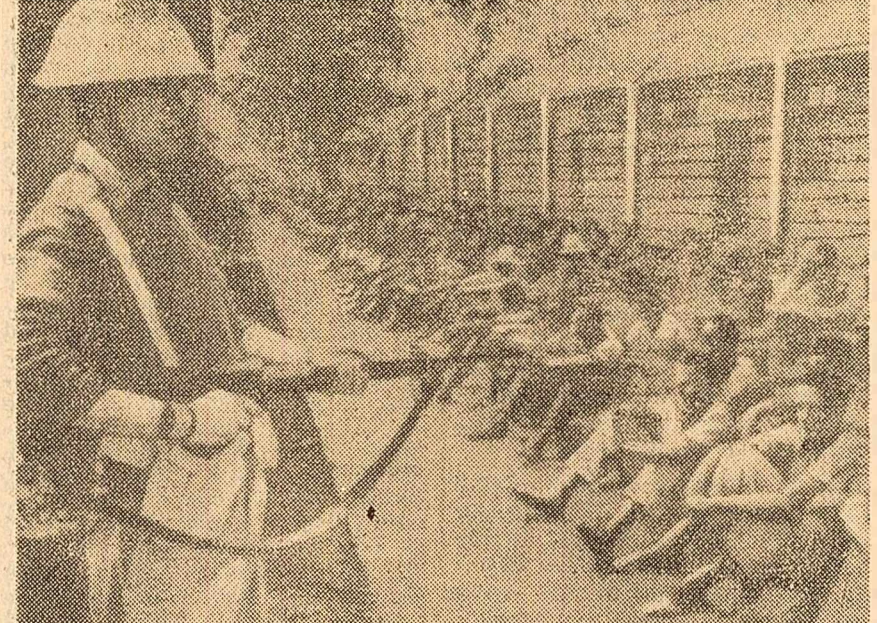
„Nu — i-au răspuns cei de stînga. Tu fără noi nu ești nimic. Și apoi de ce te îngrijeste așa mult de libertatea noastră? Noi nu țîm cerut numai să ieșim din închisori; ne interesează să știm ce reformă agrară, cum înțelegi să folosești petrolul, ce independență înțelegi să asiguri față de monopolurile americane? Amnistia nu-i deajuns...”

„Există în politica noastră după alegeri — mi-a spus un alt conducător al Partidului Comunist din Venezuela, care s-a prezentat sub numele conspirativ de Julian Marmol — o perspectivă de continuitate. Aceasta ar putea fi sintetizată astfel: lupta împotriva dominației monopolurilor străine și a asociațiilor lor venezuelez, adică împotriva acelor sectoare ale burgheziei și latifundiarilor care au ajuns să controleze puterea în țară. Aceasta înseamnă să se pună capăt acestei dominații”.

INCIDENTE ÎNTRE ȚĂRANI ȘI POLIȚIE ÎN PERU

LIMA 5 (Agerpres). — Guvernul peruvian a ordonat miercuri suspendarea garanțiilor constituționale și a instituirii legii marțială pe timp de 30 de zile în provincia Cuzco, din sud-estul Perului, unde în ultimele zile s-au produs incidente violente între țărani indieni și poliție. Potrivit relațiilor agenției U.P.I. peste 8.000 de țărani lipsiți de pămînt au ocupat moșile aparținînd unui mare latifundiar, precum și un număr de mori din districtul San Pablo. Ei s-au împotrivit poliției de a-i alunga. Polițiștii au tras în plin împotriva țăranilor. 17 persoane fiind ucise și peste 30 rănite.

Ministerul peruvian de interne a anunțat că în regiunea Cuzco au fost trimise mii de întărituri ale armatei și poliției. Este pentru a doua oară de la începutul acestui an, cînd în regiunea Cuzco a loc lupte ale țăranilor pentru a-și recăpăta pămîntul răpit de moșieri.

Recent în zădărnirea unor unități militare din Kenya au avut loc tulburări. Fotografia întîlnește un aspect dintr-o războiană după neutralizarea batalioanelor garsuloze.

Documentar

L I B I A

Revista „Petroleum Press Service”, care apare la Londra, a publicat zilele trecute unele date interesante în legătură cu producția mondială de petrol. Arătînd că în 1963 aceasta a atins cifra de 1.304 milioane tone față de 1.214 milioane tone în 1962, revista subliniază că unul dintre fenomenele cele mai semnificative îl constituie apariția unei noi mari producătoare de petrol: Libia. Datorită bogatelor zăcămintelor de petrol care au fost descoperite în ultimii ani pe teritoriul său, a afluenței de capital străin, extracția „aurului negru” a cunoscut o ascensiune vertiginoasă: în 1963 Libia a produs 21 milioane tone de petrol față de 8 milioane și jumătate în 1962.

Situată în nordul Africii, Libia este o țară cu o suprafață uriașă (1.760.000 kmp), care depășește, ca întindere, Franța, Spania, Italia și Anglia luate la un loc. Dar numai o mică parte din teritoriul său e locuită — fisia îngustă a litoralului și o serie de oaze, restul fiind un imens desert. Populația (circa 1.200.000 de oameni) este formată din arabi (87 la sută), berberi, europeni și americani. Țara are două capitale: Tripoli (180.000 de locuitori) și Benghazi (70.000 de locuitori).

Libia a fost o colonie a Italiei. În urma unei lupte îndelungate pentru înlăturarea dominației coloniale, ea a devenit independentă la 24 decembrie 1951. Este o monarhie constituțională. Pînă în aprilie 1963, Libia era un stat federal, compus din trei provincii: Tri-

politania, Cirenaica și Fezzan. De la această dată însă, sistemul federal a fost desființat și s-a format un stat centralizat, cu un guvern unic. În locul celor trei provincii au fost create regiuni administrative. Proclamarea Libiei unite este apreciată în țară ca o mare victorie, menită să contribuie la dezvoltarea social-economică a Libiei.

Libia este o țară agrară. Circa 80 la sută din populația sa ocupă cu agricultura duclnd o viață grea. Imensitatea teritoriului ocupat de desert, lipsa apei, împiedică dezvoltarea agriculturii în cea mai mare parte a țării. În plus, cele mai bune pămînturi au fost aparținute de moșierii locali, de seicii triburilor și de coloniștii italieni. Se cultivă: orz (principala cultură și hrană de bază a populației arabe), grâu, porumb, curmale, măsline, citrice, viță de vie, lămii, tutun. Con-

tribuția industriei la venitul național este de aproximativ 10 la sută. Industria prelucrătoare se rezumă la întreprinderi ale industriei ușoare și alimentare, concentrate mai ales la Tripoli (o mare fabrică de produse de tutun, o serie de întreprinderi textile, uleiuri, piei, conserve de pește). Predomină mai ales micile întreprinderi și ateliere meșteșugărești.

Descoperirea, în cursul anului 1955, a unor uriașe zăcăminte de petrol a produs satisfacție în rîndurile poporului libian, care a considerat că aceasta va fi o sursă de venituri de natură să înlăture mai lesne înăpoierea economică și mizeria. Monopolurile străine, americane și engleze, s-au găbit însă să pună de mai repede mîna pe această mare bogăție. În scurtă vreme, ele dispuneau de concesiuni pe aproape două treimi din suprafața țării. În 1962, companiile petroliere americane au realizat profituri de peste 50 milioane de lire sterline, în timp ce fondurile vîrșate visteriei statului libian n-au depășit, în total, 7 milioane de lire.

Din această cauză zărele libiene consacră numeroase comentarii luptei pentru apărarea independenței economice a țării. Ele subliniază în special necesitatea adoptării unor măsuri de protecție a resurselor importante de petrol care au fost aparținute de societățile străine. Ziarul „Al Alam” subliniază, de exemplu, că doar un grup de persoane particulare, care nu reprezintă nici măcar unu la sută din totalul populației țării, obține foloase personale de pe urma sporirii extracției de

petrol. Aceste persoane, scrie ziarul, au strîns legături cu societățile străine.

În decursul ultimelor săptămîni, Libia a atras atenția opiniei publice și din alt punct de vedere; este vorba de o serie de incidente de stradă, soldate cu morți și răniți, care au la întreprinderi ale industriei ușoare și alimentare, concentrate mai ales la Tripoli (o mare fabrică de produse de tutun, o serie de întreprinderi textile, uleiuri, piei, conserve de pește). Predomină mai ales micile întreprinderi și ateliere meșteșugărești.

Pe plan extern, Libia promovează o politică de neangajare și de colaborare internațională. Luînd cuvîntul la ultima sesiune a parlamentului, primul ministru Mouhieddin Fekini a subliniat că Libia va promova și pe viitor o politică de neangajare, de întărire a relațiilor de prietenie cu toate țărele, de solidaritate cu țările africane și arabe și va sprijini mișcarea de eliberare de pe continentul african.

NICOLAE N. LUPU.

SCURTE ȘTIRI

ROMA. Antonio Segni, președintele Republicii Italia, a primit pe N. S. Patolicie, ministrul comitetului exterior al U.R.S.S., care se află în Italia într-o vizită oficială. Cu prilejul dintr-ei și rănirea altor cîteva zeci. Faptul a declanșat o adevărată furtună de proteste în întreaga țară. La Tripoli, Benghazi, Zavia și Jemel au avut loc mari demonstrații de protest. Manifestanții au atacat sediul asei poliției și au incendiat mai multe automobile printre care unele ale societăților „petroliere străine”. Poliția și armata au ripostat făcînd uz de gaze lacrimogene și bastoane de cauciuc. Agenția France Presse relatează că numai la Benghazi, Zavia și Jemel, unde au avut loc cele mai violente ciocniri, au fost înregistrate zeci de victime.

Pe plan extern, Libia promovează o politică de neangajare și de colaborare internațională. Luînd cuvîntul la ultima sesiune a parlamentului, primul ministru Mouhieddin Fekini a subliniat că Libia va promova și pe viitor o politică de neangajare, de întărire a relațiilor de prietenie cu toate țărele, de solidaritate cu țările africane și arabe și va sprijini mișcarea de eliberare de pe continentul african.

LONDRA. Regina Angliei, Elisabeta a II-a, a primit miercuri pe Valentina Nikolaeva-Terekova, care se află într-o vizită în Marea Britanie, și a avut cu ea o convorbire.

RYAD. Postul de radio Mecca a transmis un comunicat în care se

arătă că „răspunzînd bunelor oficii ale trimișilor speciali ai președintelui Abdel Salam Aref și Ben Bella, dornică de a contribui la îmbunătățirea atmosferei arabe, Arabia Saudită s-a declarat în favoarea relăurii relațiilor diplomatice cu Republica Arabă Unită”.

WASHINGTON. După cum relatează agenția U.P.I., comisia de anchetă cu privire la eșecul navei cosmice „Ranger-6”, care nu a putut televiza fotografiile prevăzute, intenționează să efectueze în laborator un „zbor simulat” al vehiculului spațial. Experții cred că, supunînd pe sol un model al navei condiții identice întîlnite la foarte mare altitudine, ar fi posibilă descoperirea cauzelor deficiențelor.

ANKARA. La Galeria de arte frumoase din Ankara a avut loc vernisajul expoziției de grafică romînească contemporană. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Cemal Bingol, directorul galeriilor. A vorbit apoi Ion Drînceanu, ambasadorul R. P. Romîne la Ankara. Au participat funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Educației Naționale, deputați, pictori, oameni de cultură, precum și șefii unor misiuni diplomatice acreditate la Ankara.

FRANKFURT. Uniunea internațională a foștilor luptători din rezistență a anunțat că Josef Mengele, fostul medic al trupelor naziste cunoscut sub numele de „îngerul morții” de la lagărul de exterminare de la Auschwitz, căutat de justiție pentru a fi judecat ca criminal de război, se găsește în prezent în Paraguay.